

LENA MANDA
CIGARJA E FUNDIT
ROMAN

BOTIMET TOENA

LENA MANDA

Cigarja e fundit

Roman

Përktheu nga origjinali greqisht:
Mirela Xhaferraj (Mitro)

BOTIMET TOENA
Tiranë, 2017

Autorja: Λένα Μαντά

Titulli në origjinal: Το τελευταίο τσιγάρο

Botoi në greqisht: Psichogios Publications S.A.

Botuese: Irena Toçi

Kryeredaktore: Sonila Kapo

Redaktore: Anrila Spahija, Albina Pulla

Korrektore letrare: Majlinda Bami

Përkujdesja grafike: Elida Stafa

Kopertina: Ana Shema

ISBN 978-9928-235-42-8

© 2010, Psichogios Publications S.A.

© *në shqip* Botimet Toena

Të gjitha të drejtat janë të rezervuara. Nuk lejohet shumëfishimi me asnjë lloj mjeti apo forme, as me fotokopje, pa lejen me shkrim të mbajtësit të copyright-it.

BOTIMET TOENA

Rr. "M. Gjollësja", K. Postare 1420, Tiranë

Tel.: + 355 4 22 40 116

E-mail: redaksia@toena.com.al

botimet.toena@gmail.com

[Http://www.toena.com.al](http://www.toena.com.al)

Dy fjalë nga unë...

Në prezantimet e shumta që po bëhen vitet e fundit, dhe ku më jepet mundësia të jem në kontakt me lexuesit, më bëhet shumë shpesh e njëjta pyetje; një pyetje që dëshmon dëshirën e madhe të lexuesve për të mësuar rreth... asaj që fshihet pas çdo libri, të cilin e kanë për zemër: “Si ju lindi ideja për ta shkruar?”.

Për të gjithë librat e mi të mëparshëm përgjigjja ka qenë e thjeshtë dhe faktet të qarta. Një histori të cilën e kisha dëgjuar dhe që, dalëngadalë, mori jetë në mendjen time, një bisedë e rastësishme që ndezi shkëndijën e fantazisë sime për të ndjekur më pas rrugëtime frytdhënëse dhe për të krijuar më pas dekorin. Por, për librin “Cigarja e fundit”, përgjigjja nuk mund të ishte e qartë. Do të mund të thosha se është një histori tërësisht e trilluar, se personazhet nuk kanë ekzistuar kurrë, se situatat janë thjesht pjellë e fantazisë. Do të mund t’ju thosha shumë gjëra, por kam një parim, që në çastin kur ka nisur kjo marrëdhënie aq e ngrohtë me ju. Nuk ju kam gënjer kurrë, madje edhe kur në librin “Ana tjetër e monedhës” i zbulova lexuesit të dhëna personale të një ndjeshmërie të veçantë. Pra, nuk do ta bëj këtë gjë as tani. Ndërkaq, nuk është edhe aq e thjeshtë të them të vërtetën...

Ka mundësi që Mihali të jetë një person real, ka mundësi që ai të jetojë afër meje, ka mundësi që unë të përjetoj ende problemin që ai ka

me fëmijën e tij, me jetën e tij, të lutem për lumturinë e tij... ose edhe të përpiqem për ta arritur atë.

Markela mund të jetë Lena, apo dikush tjetër që i ngjan asaj, por i ngjan jashtëzakonisht shumë...

Ndoshta Eva jeton diku me zgjedhjet që ka bërë, të mira apo të këqija, nuk ka rëndësi. Gjithsesi mund të ekzistojë në të vërtetë.

Stefani mund të jetë ende edhe sot e kësaj dite pranë meje, një forcë e qetë, si ajo që përshkruhet edhe në libër.

Gjithçka do të mund të ishte e vërtetë e njëkohësisht mund të mos ishte e tillë. Dhe kjo mund të arrihet vetëm nëpërmjet magjisë së librit, prandaj edhe e dua kaq shumë, edhe si autore, edhe si lexuese.

Gjithashtu, këtë libër nuk do t'ia dedikoj askujt, ashtu siç ka ndodhur me të mëparshmit, dhe kjo, sepse nuk duhet ta bëj, edhe pse do të doja shumë. Në këtë mënyrë siguroj anonimin e... dburuesit. Ndërkaq, ai e di se sa shumë e dua dhe me sa kujdes ruaj në zemër një miqësi prej tri dekadash, e cila është rrahur me vaj e me uthull për t'u mbrojtur dhe për t'u pjekur së bashku me... ata që janë përfshirë në të. Dhe nëse ky libër do t'i kujtojë diçka kur ta lexojë, siç thuhet edhe nëpër filma: "Nuk ka asnjë lidhje me persona dhe ngjarje të vërteta".

Për ta mbyllur do të doja të falënderoja... shitësin ku unë blej cigaret. Për t'u shëruar "Cigarja e fundit" u deshën paketa të panumërta, madje arriti deri aty sa ai të shqetësohej për shëndetin tim. S'kishte si ta dinte se shumica e tyre u shuan në tavllën e cigareve... pa u tymosur.

Lena Manda

Kuadri ligjor, i cili përdoret në këtë libër, në disa raste u shërben nevojave të rrëfimit imagjinar dhe nuk përkon me legjislacionin në fuqi.

Paketa...

Kurorëzohet shërbëtori i Perëndisë Mihaili me shërbëtoren e Perëndisë Evanthia..."

Eva ndjeu gjakun t'i vërshonte në fytyrë dhe ta digjte nga turpi. Me siguri, nëse kumbarës së saj nuk do t'i kishte ndodhur ai aksident përpara tre vjetësh, ishte gati të sajonte ajo një të tillë, në atë moment, me të njëjtat pasoja tragjike. Askush nuk e kishte dëgjuar kurrë emrin e saj të pagëzimit deri ditën e dasmës, kur kisha ishte e mbushur me miqtë dhe mikeshat e saj. Pothuajse mund të dallonte buzëqeshjet ironike të disave prej tyre.

Përkrah Evës qëndronte Mihali. Në çdo dasmë është zakonisht nusja ajo që tërheq vëmendjen, por kësaj here ishte dhëndri ai që arriti të tërhiqte vëmendjen me vështirimin e tij rrëzëllitës, që ishte plot dashuri për vajzën që atë çast po bëhej gruaja e tij. Iu duk sikur ajo ishte gruaja më e bukur në botë. E kish harruar tashmë nervozizmin e shkaktuar nga vonesa e saj tej kufijve të pranueshëm. E priti më shumë se treçerek ore në shkallët e kishës dhe kur e pyeti, në çastin që po e puthte, pse ishte vonuar aq shumë, ajo iu përgjigj e

nervozuar: “Nuk e shikon? Për pak s’do kisha ardhur fare! Ajo parukierja idiote bëri ç’i erdhi për mbarë!”.

Kumbara, që qëndronte prapa tyre, shkëmbeu kurorat; pas pak do të fillonte Vallja e Isaisë¹, hapat e parë në jetën e tyre të përbashkët që sapo kishte filluar. Mihali kishte shkuar në aq e aq dasma dhe nuk ia kishte dalë kurrë që të ndiqte ndonjërin nga fillimi në fund. Zakonisht burrat qëndronin në oborrin e kishës duke diskutuar për çështje që nuk kishin lidhje me ceremoninë, ndërsa gratë gjenin gjithmonë material për të komentuar brenda në kishë. Flisnin për nusen, veshjet e të afërmeve e shumë tema të tjera, duke shkaktuar në këtë mënyrë zhurmë e shamatë, por edhe nervozizmin e priftit. Por tani ndodhej aty brenda, për herë të parë, dhe madje qe protagonist i ngjarjes. Duhet të vijonte ecjen, prifti ishte nisur tashmë para tij duke mbajtur Ungjillin në duar. I tingëlloi në vesh porosia e nënës së tij: “Kujdes se mos ju bien kurorat gjatë Valles së Isaisë!”. Përfundimisht ishte gjëja më e vështirë që kishte bërë deri në atë çast. Fustani i nusërisë i Evës i ngatërrohej nëpër këmbë, kumbara po i pengonte, pasi ajo duhej të kujdesej për fustanin e saj të gjatë dhe njëkohësisht të mbante kurorat, dhe, për më tepër, orizi binte me shumicë dhe me forcë duke i detyruar të mbyllnin sytë. U ndje paksa qesharak në këtë situatë dhe deri diku po i kuptonte të gjithë burrat që nuk donin të flisnin kurrë për këtë çast, në kundërshtim me gratë që donin ta përmendnin herë pas here në bisedat e tyre. Ndjeu se po djersinte, breshëritë e orizit tashmë po e vrisnin vërtet dhe numëronte rrotullimet për të kuptuar se

¹ Pjesë e ceremonisë martesore që kryhet në kishën ortodokse, ku çifti bën tri rrotullime rreth tryezës së shenjtë (shën. i përkth.).

kur do të mbaronte kjo torturë. Kur më në fund ndaluan dhe qëndruan aty ku ishin në fillim, fshiu ballin me dorë dhe vuri re se ishte plot me oriz, që qe ngjitur aty nga djersa. Nëna e tij ndodhej aty, e gatshme për ta shpëtuar dhe për t'ia fshirë me shami këtë pamje qesharake.

Eva, që i qëndronte në krah, vazhdonte të ishte tepër e bukur dhe vezulluese. I buzëqeshi, dhe ajo ia ktheu buzëqeshjen. Sikur ta kishte kuptuar torturën që po kalonte i tha:

- Kurajë, i dashur, jemi drejt fundit.

Por... Sapo kishin filluar...

Mihali në moshën njëzetepesëvjeçare kishte mbetur sërish vetëm pas një lidhjeje afatgjatë, e cila kur përfundoi i kushtoi shumë. Nuk donte të shikonte askënd, braktisi dyqanin e dhuratave, që me aq mundim e kishte ngritur, dhe u mbyll në shtëpinë e tij. Nëna e tij nuk dinte çfarë të bënte. As atë nuk e linte t'i afrohej. Tymoste cigaret njëra pas tjetrës, pinte kafe pa fund, kur nuk ishte duke pirë alkool. I ati, një njeri i qetë dhe zemërmirë, nuk mund ta ndihmonte. Madje nuk dinte as sesi...

Markela... Vetëm ajo mund ta ndihmonte, për më tepër nuk do të ishte hera e parë që po e bënte, ishte engjëlli i tij mbrojtës. Ishin miq që në moshë të vogël. U njohën kur ishin adoleshentë, në një ekskursion në Rafina. Të gjithë kishin shkuar në plazh, larg mësuesve që kishin preferuar të uleshin në një kafene të qetë. Ajo sapo ishte regjistruar në atë shkollë dhe nuk njihte askënd. Ndoqi të tjerët dhe u ul e vetme në një shkëmb. Dy djem të vitit të tretë të gjimnazit

iu afruan dhe i ofruan një cigare. Nuk e donte, por duhej të njihej në njëfarë mënyre me nxënësit e shkollës. Këta dy djem nuk i pëlqenin shumë, por ndërkaq duhet ta niste disi bisedën dhe një cigare është pretekst i mirë për të filluar një bisedë. Nuk e kishte vënë re Mihalin, që po rrinte disa metra më tutje, por ai e kishte ndjekur gjithë këtë skenë dhe kur Markela ishte gati ta pranonte cigaren që i ofruan, e goditi me pëllëmbë në dorë, u foli gjithë inat të tjerëve dhe e tërhoqi për ta larguar me nxitim. Gjithçka ndodhi shumë shpejt, por menjëherë pas kësaj Markela i kërkoi shpjegime. Mihali, pasi i kërkoi të falur për gjestin e tij, i shpjegoi se ai grup çunash nuk tymoste... cigare të zakonshme, gjë që e bëri Markelën të zgurdullonte sytë nga habia. E kaluan bashkë pjesën tjetër të ditës dhe që aty filloi miqësia e tyre, e cila nuk do të mund të bëhej më e fortë, madje edhe sikur në venat e tyre të rridhte i njëjti gjak.

Pra, ishte Markela ajo, që kur mësoi për ndarjen, guxoi të hynte në dhomën e tij, madje fare pa trokitur, dhe ta shikonte duke qëndruar me duart lidhur kryq mbi krahator.

- Të lumtë! Paskë vendosur që përveçse i pamend të bëhesh dhe alkoolik, që është e njëjta gjë! - ia përplasi në fytyrë kur e pa me një gotë mbushur plot me uiski në njërën dorë dhe cigaren e ngulitur te tjetra.

Vështrimi i tij, kur ngriti sytë që të ndeshej me vështrimin e saj, ishte plot dhimbje, dhe e bëri të lotonte, por, pas kaq vitesh, nëse kish mësuar një gjë duke qëndruar pranë tij, ishte se si të përballonte krizat e tij. Madje edhe burri i saj u dorëzua dhe e pranoi këtë marrëdhënie të tyre. Sa herë që Mihali kishte ndonjë problem, asgjë nuk mund ta pengonte Markelën t'i gjendej pranë. Dhe ishte aq e sinqertë, saqë e pranonte se të njëjtën gjë bënte edhe Mihali. Kur ky i fundit

kishte mësuar për lidhjen e tyre, i ndiqte pas ngado si hije dhe pa thënë asgjë kishte arritur të mësonte, nuk dihet sesi, gjithçka në lidhje me të dhe të sigurohej se mikja e tij e dashur nuk... rrezikohej nga i huaji që kishte hyrë befas në jetën e saj.

Tani qe çasti kur ai kishte përsëri nevojë për të.

- Pse erdhe? - e pyeti me një zë që mezi dëgjohej.

- Hë pra! Përse vallë? Shikon njeri që të jetë në gjendje aq të mjerueshme sa të ketë nevojë për mua?

Shkoi dhe iu ul pranë. Hodhi edhe ajo pak uiski në një gotë dhe ndezi një cigare. Nuk i foli më, e dinte se çfarë duhej të bënte. Mihali kishte vlerësuar tek ajo faktin se nuk ngjante me femrat e tjera. Kur kishte nevojë për të, Markela ishte shok, jo shoqe. Të njëjtën gjë i kishte thënë dhe burri i saj Stefani, pas periudhës së parë të njohjes së tyre: “Nuk kam njohur asnjë vajzë tjetër që të jetë aq femërore, por edhe me tipare aq burrërore kur është e nevojshme!”.

Zonja Marta, nëna e tij, sapo u mbyll dera, u largua e qetësuar. Përderisa tani ishte Markela me të, çdo gjë do të shkonte mirë. E njihte këtë lloj heshtjeje. Prej vitesh kështu qëndronin të dy: flisnin vetëm nëse e ndienin të nevojshme. Herën e parë, kur ndodhi kjo gjë, ishte tmerruar. Pak kohë pas atij ekskursioni, Markela u bë si e shtëpisë dhe s’është se nuk i pëlqeu kjo gjë. Ishte vajzë e mirë dhe e sjellshme, me një vështrim të kthjellët dhe gjithmonë e qetë. Do t’i bënte mirë karakterit të rrëmbyer të djalit të saj. Por diçka duhet të kishte ndodhur në atë kohë, që Mihali u mbyll në dhomën e tij dhe nuk donte të shkonte as në shkollë. Markela erdhi në shtëpi që ditën e dytë dhe shkoi menjëherë pranë tij. Pasi kaloi njëfarë kohe, zonja Marta u shqetësua. Një qetësi absolute mbizotëronte në dhomë dhe ajo, prapa

derës, pyeste veten nëse kjo vajzë ishte thjesht shoqja e tij, apo nëse situata pas derës së mbyllur kishte dalë jashtë kontrollit. Nuk nguroi asnjë çast. Duhej të ndërhynte para se të ndodhte diçka për të cilën do të kishte përgjegjësi edhe ajo vetë. Ishin që të dy shumë të rinj dhe sidomos vajza. Hyri brenda e gatshme për t'u përballur me një situatë të vështirë dhe t'i qortonte mbarë e prapë, por i gjeti të ulur pranë njëri-tjetrit me një pije freskuese në dorë, të heshtur e të përlotur. E dinte se edhe tani e njëjta gjë po ndodhte pas asaj dere të mbyllur.

“Ah, moj Markela”, - tha me vete. “Një nuse si ti ëndërroja. Çfarë kishte më shumë ai Stefani?”

Mihali e zbrazti gotën me një frymë dhe shkoi ta mbushte përsëri, por Markela e ndali. - Kur ishim të vegjël pinim kokakola pa fund për të mbytur dhimbjen. Por kjo nuk është pije freskuese, vogëlush! - i tha me një buzëqeshje të brishtë. - Për më tepër, çfarë zgjidhje mendon se do të gjesh në fund të shishes?

- Nuk po kërkoj zgjidhje... - u përgjigj ai dhe u ul përsëri pranë saj i dorëzuar.

- Çfarë po kërkon Mihal? Çfarë ka ndodhur?

- Ajo që edhe ti ma ke thënë prej kohësh... Krisa nuk bënte për mua... arritëm deri aty ku nuk mban më...

- Kështu të ngatërruara do të m'i tregosh gjërat?

- U grindëm përsëri, por kësaj here shumë keq, madje ishin dhe prindërit e saj të pranishëm... Domethënë prej tyre filloi sherri. Babai i saj ngul këmbë që ta mbyll dyqanin dhe të merrem me varrezën e makinave që ka ai! Nuk e imagjinon dot sesi më foli, sa shumë më poshtëroi! E vetmja gjë që do ai është të ketë dikë ta urdhërojë dhe t'i bindet pa ia bërë fjalën dysh! Për më tepër, do që të caktoj më ditën e

dasmës brenda këtij viti dhe të jetojmë me ta. Më përcaktoi se sa pará do të marr nga biznesi, i cili natyrisht do t'i përkasë vajzës së tij dhe kërkon që kursimet e çdo muaji t'i vendos në një llogari në emër të Krisës! Madje, thotë se do të na blejë dhe makinë, por edhe ajo do të jetë në emër të së bijës!

- Dhe kur e ka caktuar të të bëjë eunuk?

Mihali e vështroi dhe qeshi lehtë nën buzë. - Pas dasme supozoj... - u përgjigj.

Qëndruan përsëri të heshtur. Markela u ngrit dhe hapi pak perdet. Dielli tashmë kishte perënduar dhe në apartamentet përballë ishin ndezur dritat e para. Athina kishte një atmosferë mbytëse. Sidomos kur binte nata, i dukej sikur blloqet e pallateve do t'i binin përsipër, sikur kishin marrë shenjë drejt e në shpirtin e saj që mbartte një rëndesë të padurueshme. Mund t'i imagjinonte apartamentet e vogla që fshiheshin pas perdeve, pasi në një apartament të tillë kishte jetuar para se të njihte burrin e saj dhe nëse kishte diçka aty brenda, që ishte me tepri, ajo ishte melankolia.

Në të kundërt, e adhuronte lagjen “Holargo”, aty ku banonte me Stefanin. Gjyshja e tij i kishte lënë trashëgim një banesë të vogël njëkatëshe, me kopsht, dhe aty kishin ngritur shtëpinë e tyre të thjeshtë, pa gjëra të bujshme, por shumë të gëzueshme. Kur po bëhej restaurimi para dasmës së tyre, Markela kishte këmbëngulur vetëm për një gjë: dritaret të ishin të mëdha. Dhe Stefani ia plotësoi dëshirën. Nga dritarja e madhe e dhomës së tyre të gjumit shikonin malin Imitos dhe pranë tyre, të paktën tani për tani, nuk kishte blloqe pallatesh që t'u merrnin frymën. Mëngjeseve, nga dritarja e kuzhinës ku pinte kafenë, sodiste pemët e kopshtit dhe lulet për të cilat kujdesej me aq dashuri. E adhuronte

shtëpinë e saj dhe me vështirësi largohej prej andej, por tani Mihali kishte nevojë për të.

E pa tek ndezi dhe një cigare tjetër me një vështrim plot ëmbëlsi. E kuptonte se si ndihej, por që në çastin e parë ajo nuk kishte qenë dakord me të në lidhje me Krisën.

- Pse nuk flet? - e pyeti ai dhe e zuri vajzën në befasi, të përhumbur në mendimet e saj.

- Çfarë pret të të them?

- Të më përsëritësh të gjitha ato që më thoshe kaq vite për Krisën.

- Do të të ndihmojë kjo gjë? Nëse po, atëherë do ta bëj. Por edhe ti i di, përndryshe nuk do ndaheshe, i dashur Mihal... Apo nuk është kështu?

- Kisha thurur aq shumë ëndrra për atë vajzë...

- Por u nxitove, djalosh... Je shumë i ri! Të tjerë në moshën tënde nuk kanë mbaruar ende studimet!

- Unë nuk doja të studioja, - iu kundërpërgjigj Mihali.

- Dhe ajo që dëshiron është të martohesh? - iu kthye Markela.

- Për aq kohë sa më njeh, di ti që të kem dashur diçka tjetër kaq shumë?

- E vërteta është se unë e ti këtë gjë e kishim të përbashkët, por mua më rëndonte mbi supe edhe e shkuara ime! Prindërit e mi ishin ndarë dhe prisja me shumë dëshirë dhe me padurim të krijoja një familje timen... Po ti? Dakord, të martohesh nuk them, por me një vajzë që mund të të kuptojë! Krisa gjithmonë ka qenë e ftohtë, gjithmonë i binte lapsit, për të mos përmendur që është pesë vjet më e madhe se ti dhe, për më tepër, e divorcuar! Për atë Zot, Mihal! Humbën vajzat?

- Por ishim katër vjet bashkë!

- Këtë e thua për të vërtetuar se sa shumë vonove për të kuptuar... se ç'lloj njeriu kishe zgjedhur? Nuk të nderon aspak! Kur i shkuam bashkë në shtëpi dhe njoha babanë e saj... - filloi të thoshte Markela.

- As që dua ta kujtoj se ç'dëgjova prej teje më pas!

- A nuk kisha të drejtë? Një nga këta pasanikët e rinj, një fodull i paparë... E mban mend se çfarë më pati thënë? "Hape fjalorin te shkronja P për të parë se kush është Prodhromi." T'i kisha thënë se e hapa te shkronja D dhe gjeta fotografinë e tij poshtë fjalës debi... Ec tani se nuk dua të shaj! Mihal, sado dhimbje që të ndiesh në këto çaste, ti e di se ke bërë gjënë e duhur! Je vetëm njëzet e pesë vjeç dhe shikoje pak veten! Kostume dyzetzëçarësh, pardesy dhe... mustaqe për t'u dukur më i madh.

- Po tani? - tha ai.

- Ç'do të thuash me "tani"? Mos do të thuash po tani ç'do të bëjmë pa barbarë? Si fillim priji ato mustaqe, që gjithsesi nuk të shkojnë! Rrobat ruaji që t'i kesh kur të bëhesh dyzet vjeç dhe dil si të gjithë bashkëmoshatarët e tu. Shko nëpër bare, merr në telefon miqtë që t'i largoi prej vetes *Mis Hundëpërpyeta* dhe vazhdo përpara, Mihal! Por në drejtimin e duhur! Jeto ashtu siç i shkon për shtat moshës tënde njëzetepesëvjeçare! Për më tepër, s'e besoj të jesh i lirë për shumë kohë!

- Përse e thua këtë?

- Sepse të njoh! Të njoh prej dhjetë vjetësh! - iu përgjigj ëmbëlsisht vajza. - Kurrë nuk të ka pëlqyer të jesh vetëm! Dhe në fund të fundit... dashuria kalohet me dashuri! Dhe po të kesh qejf, eja me mua!

- Ku të vij?

- Me shoqërinë time. Kemi plot vajza beqare. Me siguri do të gjesh ndonjë mikeshë!

- Akoma nuk i kam dhënë fund me Krisën...

- Me Krisën çdo gjë ka marrë fund, Mihal! Sepse nëse nuk ka marrë fund, do të ta gjejnë fundin ajo dhe babai i saj! Dhe nëse dëshiron të tregohesh i singertë me veten tënde, pranoje se nuk ndiheshe më si në fillim! Dhe nuk është faji yt! Fajin e ka ajo, që i ka shfarosur ndjenjat e tua prej kohësh!

Mihali ia nguli sytë për pak kohë pa i folur! Më pas u çua dhe e përqafoi. - Si ka mundësi që më njeh kaq mirë? - e pyeti.

- Jam ushtruar prej vitesh, or mik!

- Dhe... pa ma kujto pak... pse nuk jemi lidhur kurrë ne të dy?

- Nuk qëllonte kurrë të të gjeja të disponueshëm, o i përvëluari i shekullit! - iu përgjigj Markela dhe i shkuli veshin para se të shpërbutej nga krahët e tij.

- Nuk e di se çfarë do të bëja pa ty... - pëshpëriti Mihali dhe u ul përsëri në krevatin e tij.

- Por, meqenëse më ke, përgatitu se do të ikim!

- E, ku do të shkojmë?

- Në shtëpinë time! Vetëm nuk të lë, por kam edhe një burrë ama! Do të qëndrosh disa ditë me ne dhe, kur të kthehesh, do të jesh bërë si kokrra e mollës!

- Kur të kthehem do të kem shtuar pesë kilogramë nga gatimet e tua!

- Ke nevojë për t'i shtuar ato kile! Shkojmë!

Qëndroi një javë me ta. Fuqia e qetë e të dyve e kishte paqësuar. Mihali konstatoi edhe një herë se si e plotësonin njëri-tjetrin ata të dy në atë shtëpi, e cila dukej si një kopsht i lulëzuar. Jashtë qenë lulet e Markelës dhe brenda lulet e shpirtit të tyre. Qenë aq të mbushur me dashurinë e njëri-tjetrit, saqë tepronte një pjesë e madhe për ata që kishin

nevojë për të. Një familje të tillë donte edhe ai, por tashmë e dinte se me Krisën nuk kishte asnjë mundësi për ta krijuar.

U kthye me një ndjesi lirie, të cilën kishte kohë që nuk e kishte ndier. Gjëja e parë që bëri që të qartësonte pozicionin e tij, të ndahej përfundimisht me Krisën dhe t'ia kthente të gjitha dhuratat e saj tepër të shtrenjta. Markela që e sigurt se qenë zhvilluar skena “të papara” midis tyre, por Mihali nuk do të kthehej më tek ajo. Tashmë mund t'i përkushtohej edhe ajo Stefanit, i cili priste me durim t'i vinte radha.

- Ti e di që Mihalit e kam për zemër, - i tha ai natën e parë që mbetën vetëm, - por të them të vërtetën më ke munguar...

- Unë dhe ekskluziviteti, ma merr mendja! - iu përgjigj ajo e buzëqeshur.

- E dashur, e kam pranuar këtë marrëdhënie që në çastin e parë, por a është gjë e keqe të kërkoj vëmendjen e plotë të gruas sime?

- Do të shqetësohesha nëse do të ndodhte e kundërta! Por tashmë Mihali është në gjendje të kujdeset për veten...

- Ndërsa ti gëzohesh që hoqi qafe Krisën! - plotësoi fjalinë Stefani.

- Mos më thuaj që ty të pëlqente! - u kundërpërgjigj Markela.

- Ajo përfaqëson atë çka më ndjell neveri te një femër! Dhe për më tepër nuk bënte për Mihalit. Por tani ç'do të ndodhë?

- E çfarë do të ndodhë domethënë?

- Mos bëj kështu, të njoh mirë! Dikë do t'i gjesh!

- E... e po, - tha nëpër dhëmbë Markela, - kam plot shoqe beqare!

- Kujt ke ndër mend t'ia prezantosh? Mos më thuaj se ke ndër mend ta njohësh me Evën!

- Je çmendur? Nuk thashë se dua ta përvëloj djalin! E kam edhe mik! A ba-ba! Eva është një variant më i mirë i Krisës, por edhe më egoiste se ajo. Për të mos thënë që është tre vjet më e madhe!

- Nuk është ndonjë hata e madhe, tre vjet nuk janë asgjë! Nuk jetojmë më 1800-ën.

- Edhe më 1990-ën që po jetojmë, tre vjet janë tre vjet. Për më tepër Eva është aq... aq e papërshtatshme për Mihalin! Jo, jo! Për Evën, as që bëhet fjalë! Dhe tani që po ma thua... mendoj se Kristina është pikërisht ajo që i përshtatet!

- Zgjedhja jote, zonjë e dashur, është zgjedhja e duhur... A mund të merremi me problemet tona tani që zgjidhëm çështjet e ndjenjave të Mihallaqit?

Markela e vështroi me adhurim burrin e saj. Ndërkaq, para se t'u dorëzohej puthjeve të tij, nguliti në mendje se nuk duhej ta prezantonte Mihalin me Evën. Miku i saj kishte një... prirje ndaj këtyre lloj femrash.

Eva tashmë i kishte mbushur të njëzetepestat, kur mbeti e vetme pas një periudhe gjashtëvjeçare dashurie me Stavron, pikërisht në çastin kur të gjithë miqtë e tyre prisnin të shpallnin fejesën. E kishte njohur nga vëllai i një shoqes së saj dhe e dashuroi që në momentin e parë. Ishte i pashëm dhe ndjeu se i përmbushte të gjitha ëndrrat e saj. I rritur mes rehatisë që të ofron pasuria, kishte një vetëbesim që e linte pa mend dhe një pozitë shoqërore që gjithashtu e ëndërronte. Ndërkaq, nëna e Stavros vuri në lëvizje gjithçka që i biri të mos e lidhte jetën me Evën. Ajo donte për nuse vajzën e një mikeje të familjes dhe u kujdes që ta “vendoste” me mençuri përkrah të birit. Plani ishte thurur aq mirë nga të

dyja nënat, të cilat dëshironin që fëmijët e tyre të lidheshin, saqë asnjë prej të interesuarve nuk e kuptoi strategjinë e tyre. Katerina ishte shumë e bukur dhe e rritur njësoj si Stavroja. Kishin po ato kujtime, po ato eksperiencia dhe po ato interesa. Ajo kishte studiuar për marketing në Angli dhe u kthye për të punuar në biznesin familjar, ndërsa Stavroja kishte mbaruar studimet në Greqi dhe punonte prej kohësh në zyrë me babanë e tij. Pra ishte vetëm çështje kohe që të funksiononte marifeti. E, megjithatë, nëna e tij u shqetësua kur konstatoi se, edhe pse i biri kishte tashmë marrëdhënie me Katerinën, nuk po ndahej me Evën. Dhe nuk ndenji duarkryq. U kujdes, pa u përzier ajo vetë, që Eva të mësonte për ekzistencën e një femre tjetër dhe pastaj ndenji e qetë dhe vëzhgoi zhvillimin e ngjarjeve.

Ishte koha kur Markela u gjend padashur në vorbullën e ngjarjeve. Sapo kishte filluar vitin e parë të shkollës së lartë për filologji angleze dhe e kushërira, e cila ishte në vitin e fundit gati për të marrë diplomën, e kishte marrë nën kujdestari. Markela u njoh me gjithë shoqërinë e saj dhe ndërmjet tyre ishte edhe Eva. Shumë shpejt vendi ku mblidheshin zakonisht studentët e vitit të fundit u bë dhe vendi i preferuar i studentëve të vitit të parë. Stefani, të cilin e kishte marrë me vete një shok i tij aty ku mblidheshin zakonisht studentet, piu me to kafera pa fund, derisa mori guximin dhe i kërkoi numrin e telefonit Markelës, e cila i kishte bërë përshtypje. Pas një kohe të shkurtër që u lidhën, shoqëroheshin shpesh me Evën dhe me Stavron. Zbulimi i papritur për lidhjen e Stavros me dikë tjetër, ndërkohë që ishte me Evën, i gjeti të gjithë të papërgatitur. Ai dukej shumë i dashuruar me Evën. Markelës i erdhi keq kur e pa që po rrënohej dhe i qëndroi pranë, ashtu siç duhet të kishin

bërë shoqet e saj, të cilat nuk e bënë. Pothuajse e mori nën kujdesin e saj, për sa kohë Eva dukej se qe e gatshme të hiqte dorë edhe nga vetë jeta. Një vit më vonë, Eva dukej se e kishte marrë veten, por Markela nuk ishte e sigurt, nëse ajo do t'ia dilte të harronte refuzimin dhe talljen që kishin lënë gjurmë tek ajo. Në vazhdim, Eva krijoi një numër të konsiderueshëm lidhjesh, të cilat nuk zgjasnin shumë. Sapo shoqëria e re dëgjonte prej saj shprehjen “Gëzohem që po ju njoh”, Eva kalonte te shprehja “Ishte kënaqësi që u njohëm” dhe vijonte me njohje të tjera.

Markela përpiquej me takt t'i vinte në dukje gabimet, por ajo ishte mbyllur brenda një guaske dhe nuk linte askënd t'i afrohej. Vetëm një herë, pasi Markela i kishte bërë moral, i pati thënë: “Mos i humb fjalët kot. Stavroja ndodhi vetëm një herë... Ka marrë fund dhe tani do t'i vendos unë kushtet në dashuri”.

Eva ishte e bija e një sipërmarrësi. Babai i saj ishte pasuruar gjatë viteve '60, në periudhën e rindërtimit, kur Athina u mbush me kuti katrore të shëmtuara për të pritur valën e centralizimit që mbyti Greqinë. Ndonëse vetë nuk kishte dije kush e di se çfarë, fëmijët i çoi në shkollat private më të mira, pa llogaritur se po u bënte më shumë keq sesa mirë, siç po synonte. I biri pas përfundimit të shkollës shkoi në Francë për studime dhe qëndroi aty, por Eva u gjend në një ambient ku kishte në klasë vajza, të cilat i kishin baballarët industrialistë e pronarë anijesh. Kjo ishte arsyeja që brenda saj lindën komplekse të panumërta, pasi paratë e të atit ishin vërtet të shumta, por jo të mjaftueshme për të konkurruar me vajzat, të cilat jetonin nëpër vila qëkur kishin lindur dhe rrobat e tyre tepër të shtrenjta i blinin vetëm jashtë vendit. Adoptoi, brenda mundësive, mënyrën se si visheshin,

si silleshin, si flisnin dhe si snobonin gjithçka që nuk ishte njësoj si ato. Madje, edhe me Stavron shumë herë ndihej inferiore, por e fshihte me mjeshtëri. Nëse martoheshin, do të sigurate biletën për të hyrë në botën që aq shumë admironte. Dashuria përzihej me ambicien, ndërsa ëndrrat e saj, që u shkatërruan nga... plani i nënës së Stavros, çuan përfundimisht në zvetënimin e karakterit të saj.

Kishin kaluar tre vjet nga koha e ndarjes fatale dhe Markela, që ndërkohë ishte martuar me Stefanin, vazhdonte të shoqërohej me Evën, pa pasur shumë gjëra të përbashkëta, kryesisht brenda shoqërisë së vajzave që tashmë kishin përfunduar studimet.

Pikërisht në atë kohë, si Eva ashtu edhe Mihali s'kishin dikë në jetën e tyre, por nuk duhej kurrsesi që ta takonin njëri-tjetrin; Markela që e sigurt për këtë. Mihali duhet të njihej me Kristinën, pa qenë e pranishme Eva... Por çdo gjë shkoi ters.

- Kisha planifikuar aq mirë çdo gjë! - ishte gjëja e parë që tha Markela sapo u futën në makinë atë mbrëmje dhe Stefani buzëqeshi. Nëse kishte diçka që gruaja e tij nuk duronte dot, ishte t'i prishnin planet ose të përballej me të papritura të çastit të fundit.

- Zemër, nuk kishe se si ta parashikoje këtë... - u përpoq ta ngushëllonte, por Markela i kishte ngrysur vetullat tashmë. - Gjithsesi, - vazhdoi ai, - ndoshta nuk ndodh asgjë.

- Çfarë je duke më thënë tani? A nuk e pe? Në fillim u tregua i sjellshëm dhe i ëmbël me Kristinën, por në çastin që u shfaq Eva i kishte sytë vetëm tek ajo.

Stefani e dinte se gruaja e tij kishte të drejtë. E kishte lënë me shoqet e universitetit të dilnin me burrat për të pirë ndonjë gotë verë. Markela që kujdesur që atë mbrëmje Eva

të mos kishte mundësi të shkonte. Do të ishin tri çifte dhe bashkë me ta Mihali dhe Kristina, që gjoja nuk ia kishin fare idenë, por në të vërtetë... diçka kishin nuhatur.

Mbrëmja filloi shumë mbarë dhe vazhdoi ashtu, derisa Eva u shfaq krejt papritur. Miqtë, me të cilët ajo kishte bërë plane për të dalë, kishin ndryshuar mendje në momentin e fundit dhe ajo e dinte se ku do t'i gjente mbledhur të gjithë bashkë, ia kishte dhënë këtë informacion vetë Kristina. E kështu arriti në tavolinën e tyre e buzëqeshur dhe shumë e bukur. Këtë të fundit Markela e konstatoi me shumë trishtim. Atë natë Eva dallonte mbi të gjitha. I hodhi një vështrim Mihalit dhe u sigurua që edhe miku i saj e kishte vënë re dhe kishte shumë mundësi të mos kish mbetur vetëm aty. Pothuajse menjëherë i gjeti një vend pranë tij dhe Kristina simpatike u harrua, edhe pse delikatesa e lindur e Mihalit nuk e la që ta shpërfillte tërësisht. Markela, që e njihte shumë mirë, mund t'i dallonte shenjat. Ndarja e tij me Krisën, ndodhur së fundmi, e kishte bërë akoma shumë më të brishtë nga ç'do të donte ajo. Prandaj kishte menduar për Kristinën, e cila do ta ndihmonte të kalonte lehtësisht nga një marrëdhënie torturuese në një marrëdhënie të qetë dhe thelbësore. Por me Evën...

U shtri pranë Stefanit shumë më vonë dhe psherëtiu. Kishte ndjesinë se diçka kish ndodhur në mungesë të saj, por ndërkaq kishte dhe ajo përgjegjësi.

- Akoma për Mihalin po mendon? - e pyeti Stefani duke i buzëqeshur ëmbël. - Nëse kjo nuk është diçka krejt absurde, atëherë çfarë mund të quhet? - vazhdoi. - Je në shtrat me burrin tënd dhe mendon për një burrë tjetër! - përfundoi ai me finokëri.

Markela u ngrit pak dhe e vështroi e habitur.

- Shpresoj të jesh duke bërë shaka! - iu hakërrye. - Përderisa e di që Mihali dhe unë...

- Po, zemër, e di, thjesht po të ngacmoj... - nxitoi ta siguronte, sepse e kuptoi që gruaja e tij nuk ishte në gjendje ta kuptonte humorin e tij në atë çast. - Por nuk mund të bësh asgjë, vogëlushja ime. Dikush mund të thotë se ky takim ishte paracaktuar nga fati. Edhe me fatin nuk haresh dot... Bën gjithmonë atë që ka vendosur.

- Ke të drejtë, a thua se dikush tjetër vendosi për fatin e Mihalit... Por kjo më bën të shqetësohem akoma më shumë.

- Kuptove gjë nëse i shkëmbyen numrat e telefonit?

- Nuk qe e nevojshme... - shfryu Markela. - E pashë me sytë e mi, me shumë takt sigurisht, por pusulla, jo dhe aq të pafajshme, kaluan nga duart e njërit te të tjetrit.

- Gjithsesi nuk mund ta besoj që Eva përfundimisht do të tregojë interes ndaj Mihalit... - tha Stefani.

- E pse? Mihali është një burrë shumë i pashëm!

- Po, por nuk është aq i pasur sa do ta donte ajo ndoshta. Shoqja jote është mësuar ndryshe.

- Kjo më jep një fije shprese...

Asnjë shpresë... Mihali qe i vendosur ta bënte për vete. Evën. Ishte femra e parë prej kohësh, që pas Krisës, që e tërhiqte aq shumë. E dinte se Markela donte ta lidhte me Kristinën, por ajo vajzë e qetë dhe e ëmbël nuk kishte asnjë shans me të. Nuk ishte tipi i tij. Tani shikonte copën e letrës me numrin e telefonit dhe pyeste veten se kur do të vinte çasti i përshtatshëm për ta përdorur. Ndezi edhe një cigare tjetër dhe vendosi se kjo do të ishte cigarja e fundit para se të ngrinte receptorin e telefonit. Buzëqeshi... Gjithmonë, në

jetën e tij, koha që vendimi të kthehej në veprim zgjaste sa tymosja e një “cigareje të fundit”... çfarëdo që donte të bënte, veçanërisht nëse qe diçka e vështirë, kishte nevojë për këtë “cigare të fundit”.

- Alo? - zëri i saj i mbërriti në vesh i qetë dhe i ëmbël.

Mihali u kapërdi me vështirësi, u mbyt dhe filloi të kollitej. “Sa mënyrë e bukur për të filluar një telefonatë!”, - mendoi dhe nxitoi të gjente fjalët.

- Eva? - pyeti me zërin ende të ngjirur.

- Po unë jam... Kush jeni ju?

- Mihali...

- Më fal, nuk të njoha... çfarë ke që po flet kështu? Mos u ftohe gjë dje?

- Jo, është diçka shumë më e parëndësishme... Më shkoi pështyma keq dhe më zuri kolla kur po bëhesha gati të flisja...

E qeshura e saj i jehoi në vesh dhe ndjesia se ajo po tallej me të e bëri të skuqej.

- Je mirë tani? - pyeti ajo dhe pushoi së qeshuri.

- Pa marrë parasysh faktin se ndihem qesharak, po, jam mirë...

- Mos bëj kështu edhe ti... kjo mund t'i ndodhte gjithkujt. Çfarë bën?

- Jam në shtëpi dhe po mërzitem... Si thua, dalim për një kafe?

Kishte sy jeshilë, tepër të shndritshëm. Mbrëmjen e kaluar nuk e kishte vënë re se sa e bukur qe ngjyra e tyre, por tani, i ulur në një kafene të ndriçuar mirë, ishte në gjendje t'i shijonte me qetësi. Ishte e bukur, por jo në kuptimin

klasik të fjalës, ishte si një sërë veprimesh të studiuara mirë, makijazh i përkryer, flokë të krehur me kujdes dhe natyrisht veshje shumë të shtrenjtë. Por për Mihalin, si edhe për çdo burrë tjetër, rëndësi kishte rezultati dhe jo bashkëpunimi i fshehtë që ndodhte përditë ndërmjet një gruaje dhe pasqyrës së saj duke pasur si armë parimet e kozmetikës dhe jo vetëm. E kishte përballë dhe mund ta kundronte, pa e kuptuar se edhe ajo kishte pikërisht të njëjtin shans për ta bërë këtë.

I thanë shumë gjëra njëri-tjetrit atë pasdite. Fillimisht gjëra të përgjithshme, por shumë shpejt Mihali i zbuloi pothuajse gjithçka në lidhje me veten e tij dhe për marrëdhënien e tij me Krisën, si edhe për përfundimin e saj. Eva përmendi vetëm ato që qenë krejtësisht të domosdoshme në lidhje me Stavron dhe u kujdes që ta paraqiste veten e saj si viktimën më të madhe të një burri jobesnik, që prej lindjes së botës. Me një projektor gjigant ndriçoi gjithë dimensionin e sjelljes së keqe të Stavros dhe nuk harroi të përmendte dhe përfshirjen e nënës së tij, për të cilën qe tashmë e sigurt, duke qenë se kishte marrë informacione nga disa mikesha të saj. Edhe pse kishin kaluar aq vite që atëherë, fakti që Katerina ia kishte dalë më në fund të martohej me ish-të dashurin e saj, e lëndonte pa masë. Madje kohët e fundit kishte mësuar se çifti po priste fëmijën e parë dhe u ndje edhe më shumë e mposhtur. Kur ajo kthehej në shtëpi me autobusin e linjës dhe mendonte se zonja po qarkullonte me makinën e Stavros “së saj”, se ai e çonte ngado, ndërsa ajo ende po kërkonte një burrë të hairit dhe për të gjitha këto e kishte fajin e ëma e tij, përshkohej e tëra nga instinkte vrastare. Të gjitha shoqet e saj ishin, në mos të martuara, të paktën të fejuara. Dhe nuk harronte as të tridhjetat që po i kanoseshin. Por nuk i tha Mihalit asgjë nga këto dhe

as nuk i përmendi natyrisht se përveç Stavros si person kish dashuruar dhe pozitën shoqërore që ai do të mund t'i ofronte, bashkë me milionat që kishte familja e tij. Ndërkaq, pamja e saj e trishtuar, si pasojë e gjithë atyre mendimeve, e nxiti t'i kapte dorën me delikatesë.

- Mos mendo më për këto gjëra, tashmë kanë kaluar... Gjëra më të mira të presin.

Eva i buzëqeshi dhe tundi kokën në shenjë pohimi.

- Ke të drejtë, - iu përgjigj ngadalë, - ç'na u desh që i kujtuam. Mirë ti, se i ke të freskëta, por për mua kanë kaluar tre vjet nga ajo histori.

- Nuk ka rëndësi sa vite kanë kaluar, Eva... por vrugat që kanë lënë brenda nesh.

Lidhja e tyre u konsolidua shumë shpejt, pothuajse nën hundën e Markelës. Takimi i tyre, pas kafesë së parë, shënoi një periudhë kur Mihali dhe Eva dilnin çdo mbrëmje së bashku dhe ai sillej gjithmonë me butësi me të, por tregohej i përmbajtur. Për herë të parë e puthi pas dy javësh dhe përsëri ishte ajo që bëri hapin e parë. Një mbrëmje në makinë, pak para se të ndaheshin, u përkul drejt tij dhe i dha një puthje pranë buzëve, por nuk nxitoi ta largonte fytyrën e saj nga e tija. Pa sytë e tij që po shkëlqenin në errësirë dhe e afroi trupin më afër tij. Mihali për pak çaste u duk i papërgatitur, por më pas mori menjëherë fytyrën e saj në duar dhe ia mbuloi buzët me puthje. Eva e la veten me kënaqësi në prekjen e tij të ngrohtë, puthja e tij u bë më e thellë dhe ajo u shtrëngua pas tij që ta shijonte. E ndjeu pak më vonë të tërhiqej dhe pothuajse u zhgënjeu që humbi ndjesinë e përqaimit të tij. Mihali ndalonte gjithmonë aty, në puthje që digjnin gjithmonë e më shumë. Eva për herë të parë po haste diçka të tillë dhe nuk dinte si të përballlej me

të. Të bënte dashuri në makinë ishte diçka e zakonshme për të, por Mihali nuk po tregohej i gatshëm për diçka të tillë dhe zgjidhja që të shkonin në një hotel për herën e tyre të parë i ndillte neveri.

Fatmirësisht prindërit e tij vendosën të largoheshin për një ekskursion. Mihali po digjej nga padurimi atë natë kur po e priste të vinte në shtëpinë e tij. Ndarja prej saj në fund të çdo mbrëmjeje po bëhej gjithnjë e më e dhimbshme. Por edhe Eva tashmë priste me një dëshirë të zjarrtë të konsolidonin marrëdhënien e tyre, nisur nga kënaqësia që i falnin puthjet e tij, të cilat i zgjonin ndjenja të harruara prej kohësh.

E priti me buzë në gaz me qëllim që të mos nxitohej, por vështrimi i saj, mbushur me të njëjtën dëshirë të zjarrtë, i anuloi planet për një darkë romantike. Sapo dera pas saj u mbyll, ishte ajo që e përqafoi dhe rrëmbimthi e puthi ethshëm. Më vonë Mihali nuk e mbante mend se kush çoi kë në shtrat, por habitej sesi nuk kishte shkrumb e hi përreth pas atij zjarri që u ndez në shtratin e tij të ngushtë. Ai nuk ngopej me trupin e saj dhe ajo nuk ndalonte së zhbiruari trupin e tij. Qëndruan bashkë dy ditë dhe që të dy qenë të gatshëm të qëndronin të përqafuar në çdo çast. Më vonë, makina ishte foleja e dashurisë së tyre, sado e paretatshme që të dukej, dhe më pas ideja e hotelit rezultoi zgjidhja e vetme. Sidoqoftë, ata nuk kishin asgjë për t'u ardhur turp. Nuk po kërkonin strehim për një pasion të ndaluar, por strehë për një dashuri.

Një muaj më vonë Mihalit iu desh të largohej për në Selanik, sepse donte të merrte përfaqësinë e një kompanie, që e kishte aty selinë qendrore, dhe i propozoi Evës ta shoqëronte. Ajo pranoi pa u menduar dy herë. Ndërkohë

Markelës nuk i kishte thënë asgjë për Evën dhe lidhjen e tyre, sepse e merrte me mend se ajo nuk do të ishte dakord me zgjedhjen e tij dhe sa herë e shikonte se ajo bëhej gati ta pyeste, ndërronte menjëherë bisedë. Për më tepër, një ngjarje e gëzueshme i la mënjanë çështjet personale të Mihalit. Stefani dhe shoqja e tij më e ngushtë po prisnin fëmijën e tyre të parë. Çdo gjë tjetër u zbeh para këtij lajmi dhe, kur Mihali shkoi në Selanik me Evën, Markela as që e kuptoi.

Evës nuk i pëlqeu fare hoteli dhe zhgënjimi u duk në sytë e saj që në çastin e parë. Priste diçka më të mirë dhe më të shtrenjtë. Kur hynë në dhomë, pa rreth e rrotull gjithë hundë e buzë.

- Çfarë ke e dashur? - e pyeti Mihali, i cili u habit nga ndryshimi i papritur i humorit të saj.

- Këtu do të qëndrojmë? - iu kthye ajo dhe përbuzja në zërin e saj që e mjaftueshme që Mihali të kuptonte se për çfarë e kishte fjalën e dashura e tij.

- Nuk të pëlqen... - konstatoi me qetësi.

- E si mund të më pëlqejë? Prisja që hera e parë që do të shkonim diku bashkë të ishte përrallore, ndërsa ti më sjell në një hotel të mjerueshëm.

- Jo deri në këtë pikë, Evushe! E pranoj, nuk është edhe aq luksoz, por mos harro se erdhëm për punë dhe ti e dije këtë gjë. Këtu jam afër qendrës së qytetit dhe mund të rregulloj me lehtësi të gjitha çështjet që kam pezull.

- Atëherë, pse më more me vete?

- Që të mos ndaheshim për asnjë çast, meqë do të isha larg për disa ditë. Mendova se do ta ndieje mungesën time, siç do ta ndieja unë tënden. Dhe meqë nuk kishe punë, mendova të vinim bashkë...

Eva e pa teksa po ndizte cigaren i nervozuar dhe i zhgënjyer dhe iu afrua e penduar.

- Më fal, i pëshpëriti, - por prisja të zgjidhje diçka më të mirë, pas hoteleve që shkonim në Athinë. U zhgënjeva... nuk doja të të fyeja apo të të ofendoja...

E përqafoi dhe ndërsa në fillim ai ishte si i ngrirë, kur i preku buzët, Mihali e shtrëngoi pas vetes.

- Nuk jam i pasur, e dashur, - i tha ngadalë, - por po përpiqem të bëhem. Për ty... - shtoi dhe pikëllimi në zërin e tij bëri që Eva të shkëputej nga krahët e tij dhe ta shikonte në sy.

- Ç'janë këto që thua? - kundërshtoi. - Ç'lidhje ka kjo? Nuk jam me ty për pará dhe nuk do të largohesha po të mos ekzistonin! Po më fyen me këtë që po më thua!

- E di që je mësuar ndryshe, dhe ata me të cilët shoqërohesh...

- Mihal, mos vazhdo, sepse të betohem që do të largohem dhe nuk do të më shohësh më kurrë! Çfarë njeriu mendon se jam? Ngaqë guxova të them se nuk më pëlqen hoteli? Në rregull, shpresoja se do të më çoje në një vend më të mirë, por të më akuzosh prej kësaj se gjëja e vetme që më intereson janë paratë e kalon kufirin. Dhe, në fund të fundit, nuk është se do të rrimë në hotel gjithë ditën! Për të bërë një dush e duam dhe për krevatin, që shpresoj të mos na nevojitet vetëm për gjumë! - i buzëqeshi para se ta puthte dhe e dinte se në atë çast Mihali do t'i harronte të gjitha gjërat e pakëndshme që ishin thënë.

Ndryshuan hotel që të nesërmen dhe Eva u gëzua si fëmijë i vogël nga surpriza që i bëri Mihali, kur i hapi derën e një dhome të mrekullueshme, nga dritaret e së cilës mund të shikoje gjirin Termaikos. Madje atë ditë nuk dolën shumë

nga dhoma dhe Mihali harroi që duke qëndruar në këtë dhomë e tejkalonte shumë buxhetin e tij. E kush mund të mendonte për pará, kur bëhej fjalë për net të tilla. Eva ishte plot zjarr e ëmbëlsi, kishte aftësinë ta bënte të harronte gjithçka, dhe ai ndihej tashmë shumë i dashuruar me të. Madje edhe nazet e saj i dukeshin plot lezet, sidomos kur rrudhte buzët dhe e shikonte gati për t'ia plasur të qarit. Në atë çast nuk mund t'i thoshte jo për asgjë.

Pas tri ditësh në Selanik, Mihali u ishte dorëzuar tërësisht dëshirave të Evës, e cila ishte përparësia e tij. Edhe vetë u habit sesi munda ta merrte përfaqësinë që donte dhe ia pranoi vetes se ishte përpjekur shumë pak. Prandaj dhe suksesin ia dedikoi Evës dhe fatit të tij. Në Athinë do të bënëin kërdrinë gotat me figurat humoristike, pjatat dhe filxhanët, ekskluzivitetin e të cilëve do ta kishte vetëm ai për gjithë zonën e Atikës.

Edhe pse e kishte mbaruar punën, vendosën, pas lutjeve lajkatare të Evës, të qëndronin edhe një ditë tjetër në Selanik, dhe më e rëndësishmja, edhe një natë tjetër.

- E di se do të më mungosh shumë tani që do të kthehemi në Athinë? - e pyeti ajo duke i ledhatuar buzët me gishtat e saj.

- Pse? Përderisa do të jemi përsëri bashkë!

- Po, por këtu u mësova keq. Zgjohehim bashkë, e pinin bashkë kafënë në krevat... Në Athinë secili do të banojë në shtëpinë e tij.

- Po, ke të drejtë..., por të premtoj se do të bëjmë përsëri diçka të tillë, madje së shpejti, - iu përgjigj ai dhe e puthi ëmbëlsisht.

Kjo femër kishte filluar t'i bëhej e domosdoshme, t'i rridhte nëpër vena bashkë me gjakun. U shqetësua kur

ra zilja e telefonit në dhomën e tyre... Ngriti receptorin dhe u përgjigj pa takt. Por disa sekonda më vonë, u ul në krevat i tronditur. Sytë i ishin zgurdulluar dhe sapo mbylli telefonin u hodh nga krevati dhe filloi të vishej me duart që i dridheshin.

- Çfarë... çfarë ka ndodhur? - Eva u hutua nga reagimi i tij.

- Çohu, Eva, do të ikim! Duhet të shkojmë urgjentisht në Athinë.

- Po pse?

- Markela është në spital. Humbi fëmijën.

Me shumë mund u përmbajt të mos e bënte pyetjen që i erdhi në majë të gjuhës si reagim i parë “E çfarë pastaj?” dhe tha vetëm:

- Markela? Ishte shtatzënë?

- Eva, çohu dhe mos u vono! Për të tjerat flasim rrugës. Po zbres te recepsioni të thërras një taksì dhe të rezervoj biletat për në avion! Ti mblihdh gjërat ndërkohë!

- Pra do të ikim kështu papritur?

- Po të them se Markela ka humbur fëmijën! Nuk e kupton?

- Ç’të kuptoj? Dakord, ikim, por nuk është nevoja të bësh kështu! Markela ka burrin e saj pranë dhe ma merr mendja edhe prindërit e saj. Ti çfarë do të bësh që do të shkosh atje?

Për herë të parë u tmerrua nga qëndrimi i tij dhe i premtoi vetes që të ishte më e kujdesshme në të ardhmen, por këtë reagim të tij nuk mund ta imagjinonte. Mihali iu afrua kërcënueshëm, e rrëmbeu nga krah dhe e detyroi të ngrihej në këmbë.

- Eva, nuk do ta përsëris, Markelën e kam si motër dhe në këtë çast kanë nevojë për mua edhe ajo, edhe Stefani!

Humbën fëmijën e parë që prisnin! A mund ta imagjinosh se çfarë do të thotë kjo?

- Po, i dashur mundem, por...

- Eva!

Emri i saj doli nga buzët e tij atë çast si kërcënim dhe Eva e kuptoi menjëherë se nuk duhej të thoshte asgjë tjetër. Filloi të mblidhte si të mundte gjëra e tyre në çastin kur dëgjoi derën që u mbyll me forcë pas tij. Kjo marrëdhënie, me sa kuptoi ajo, nuk i pëlqeu aspak dhe në të ardhmen duhej të bënte patjetër diçka.

Mihali u turr drejt maternitetit i verdhë dyllë, sikur po e ndiqnin demonët. E kishte lënë Evën në shtëpinë e saj dhe çdo minutë që vonohej i dukej sa një shekull. Mallkoi veten qindra herë që qëndroi më shumë sesa duhej në Selanik dhe nuk ishte pranë Markelës kur ndodhi e keqja. U fut nxitimthi në dhomë, por vrulli i tij përfundoi pikërisht aty. Në krevat ishte shtrirë shoqja e tij, tepër e zbehtë, me sy të zbrazur dhe pranë saj qëndronte i rrënuar Stefani, që po i mbante dorën. U afrua që të hynte në fushën e saj të shikimit, por Markela i hodhi vetëm një vështrim e më pas uli sytë sërish. Dora e Mihalit preku supet e Stefanit.

- E humbëm, - belbëzoi ai dhe Mihali pyeste veten nëse do të harronte ndonjëherë dhimbjen që fshihte ky pohim aq i thjeshtë.

Sytë e Markelës qëndronin të mbyllur dhe frymëmarrja e saj ishte e qetë.

- Infermjerja i bëri një gjilpërë për gjumë... - iu përgjigj Stefani pyetjes së tij të heshtur.

- Atëherë, eja të dalim pak jashtë...
- Nuk mund ta lë vetëm!
- Në ballkon do të dalim të marrësh pak ajër të pastër...
- këmbënguli Mihali dhe e tërhoqi drejt derës së hapur të ballkonit.

Stefani e ndoqi pas. U mbështet te kangjellat dhe i shtrëngoi ato derisa kyçet e gishtave iu zbardhën aq shumë, saqë mund të dalloheshin në errësirë. Mihali nuk kishte mundur të vinte më parë nga Selaniku; nata që e butë edhe pse tashmë kishte hyrë vjeshta.

Qëndruan të dy të heshtur duke kundruar Athinën e ndriçuar. Mihali nuk u habit kur pa supet e Stefanit që po dridheshin, dhe as nuk u çudit nga e qara e tij me dënësë. Priti me durim të kalonte stuhia që po trondiste burrin përkrah tij dhe më pas ndezi dy cigare dhe i drejtoi njëren, por, ashtu siç po dridhej Stefani, dyshonte nëse flaka mund të arrinte te cigarja. Tymosën për pak çaste të heshtur para se të guxonte të bënte pyetjen e parë.

- Si ndodhi?

- Ishte shumë mirë... Kisha marrë leje nga puna dhe dolëm nëpër dyqane. Befas u palos më dysh, i filloi hemorragjia... Nuk dija çfarë të bëja. Po pse, o Mihal, të na ndodhte neve kjo, ma thua dot? Kishim kaq kohë që e prisnim këtë fëmijë... donim të rregulloheshim pak nga gjendja ekonomike... Dhe pas një pritjeje kaq të gjatë dhe një gëzimi aq të madh kur e mësuam... të na bjerë një e keqe kaq e madhe... Pse? Çfarë kemi bërë? Ku kemi gabuar? Sikur ta shikoje kur erdhi në vete dhe kuptoi se çfarë kishte ndodhur... A thua se papritur nuk kishte më jetë. Mua nuk më intereson, ta them me të vërtetë. Vetëm Markela ime të jetë mirë. Nuk po them se nuk e doja fëmijën, por kur e pashë që kishte hemorragji,

kur ma morën brenda dhe nuk e dija se çfarë po ndodhte pas atyre dyerve të mbyllura... nëse po e humbisja...

- Qetësohu, miku im... Markela është shumë mirë. Është kockë e fortë vogëlushja jonë. Do ta shohësh se së shpejti do ta marrë veten dhe më shpejt akoma do të provoni përsëri të...

- Jo! Nuk dua fëmijë, nëse kjo do të thotë se gruaja ime do të vihet përsëri në rrezik!

- Mirë, mirë! Do ta merrni veten dhe do ta kaloni dhimbjen... Nuk është se këto gjëra ndodhin përherë. Do ta shohësh, çdo gjë do të shkojë mirë. Mundohu të qetësohesh ti që ta ndihmosh edhe atë ta marrë veten sa më shpejt. Edhe unë këtu do të jem...

Po atë çast në ballkon doli edhe babai i Stefanit, që sapo kishte ardhur.

- Stefan? Si je bir? A, paske ardhur edhe ti Mihal? Rrofsh! Si është?

- Njësoj, - iu përgjigj me zë të ulët Stefani, - ka dhimbje dhe infermierja i bëri një qetësues që të flejë pak...

- Çdo minutë që kalon do të bëhet edhe më mirë, është e re dhe e shëndetshme. Mos ki frikë, bir... Eja të shkojmë të hash diçka, je që në mëngjes pa ngrënë, vetëm me kafe... Nëna donte të të dërgonte diçka, por unë nuk e lashë... Por i premtova se do të të çoja të haje diçka, qoftë edhe një tost...

- Nuk më kalon asgjë poshtë, më lër... Nuk largohem prej saj...

- Do të qëndroj unë, Stefan... Shko me babanë tënd! Ha diçka dhe eja përsëri... Ke nevojë për fuqi! Për hatër të saj!

Fjalët e fundit të Mihalit i mposhtën kundërshtimet e tij. Uli kokën i mundur dhe flaku cigaren që mbante në dorë. Para se të dilte nga dhoma, Stefani i hodhi një vështrim të

fundit Markelës, që po flinte, dhe i dha një puthje të lehtë në ballë. Mihali u ul pranë saj dhe i mbajti dorën me duart e tij. E puthi butësisht pranë vendit ku shiringa i kishte shpuar lëkurën, e cila papritur dukej shumë e tejdukshme.

Tingulli i zërit të saj të mekur e bëri që të hidhej përpjetë i trembur.

- Ku është Stefani?

- U zgjove shpirt?

- Po... Ku është Stefani?

- Erdhi vjehrrin yt dhe e mori për të ngrënë diçka, para se t'i binte të fikët... Ti si je?

- E si mund të jem?

Sytë iu mbushën me lot dhe Mihali i shtrëngoi dorën.

- Mos qaj vogëlushe. E di që ndien dhimbje, por ishte për t'u bërë. Nuk ishte faji yt...

- Po ai? Ç'faj kishte ai që të humbiste jetën kaq papritur?

- Këto janë punët e Perëndisë, vogëlushe, dhe ti e di më mirë këtë gjë. Gjithmonë ke pasur nota më të mira se unë në lëndën e "Edukimit Fetar"...

Shakaja që u përpoq të bënte u mbyt në dhimbjen e syve të saj.

- Markela ime, duhet të gjesh kurajën të marrësh veten. Është normale që të ndiesh dhimbje tani. Por je e re, e shëndetshme, do të bësh fëmijë të tjerë...

- Po këtë do ta harroj?

- Kurrë... por... - Papritur heshti. Çfarëdo që të thoshte i tingëllonte dhe atij vetë idiotësi dhe e pakuptimtë. Nëna e tij mendonte se ndjenja e mëmësisë fillonte që në çastin kur një grua mëson se është shtatzënë. Ndërsa ndjenja e atësisë vononte disi deri në ardhjen në jetë të fëmijës, madje shumë herë lind edhe më vonë. Pra, përpara vetes kishte një nënë që

kishte humbur fëmijën, ndërsa pak më parë po ngushëllonte një burrë që u frikësua për gruan e tij...

Për aq ditë sa ndenji Markela në spital, Mihali e ndante kohën midis punës dhe asaj, ndërsa kontakti i tij me Evën bëhej detyrimisht vetëm nëpërmjet telefonit. Në telefonatën e fundit, sapo uli receptorin, Eva u përball me nënën e saj që po e shikonte duke tundur kokën me përbuzje.

- Ç'ka ndodhur? - e pyeti Eva dhe nga qëndrimi i saj dukej që ishte gati për të shpërthyer.

- Të shikoj dhe pyes veten si është e mundur që nuk ke fare mend në kokë! - iu përgjigj ajo, pa marrë parasysh humorin në të cilin ishte e bija.

- Mama, të lutem! Nuk dua ta diskutoj këtë gjë!

- Atëherë po të pyes. Nuk e shikon që po bën njërin gabim pas tjetrit? Në vend që ta bëje të vraponte pas teje, vrapon ti dhe i lutesh për vëmendje!

- Nuk janë kështu gjërat! Thjesht Mihali është shumë i lidhur me Markelën dhe në këtë çast ajo ka nevojë për të.

- Po ti? Kaq ditë nuk gjeti një orë kohë për të të takuar? Ta pata thënë që nuk duhet të shkoje me të në Selanik! Po kurrë nuk më ke dëgjuar! Madje edhe me Stavron...

- Mama, është e sigurt që këtë gjë nuk dua ta diskutoj!

- As atëherë nuk doje ta diskutoje dhe e pamë se cili ishte rezultati. Sa herë të kisha thënë që të mbeteshe shtatzënë? Tani do të ishe zonjë dhe do të kishe vilën tënde në Ekali! Lejove nënën e tij të bënte çfarë të donte, në vend që ta vendosje para faktit të kryer! Dhe kur mësove për atë tjetrën, në vend që të bëje sikur nuk kuptoje dhe të përpiqeshe ta bëje përsëri për vete, i dhe mundësinë të të ndante!

- Do të vazhdosh edhe shumë akoma?

- Përderisa vetë nuk mund të mendosh ashtu siç duhet. Urdhëro tani, përsëri e njëjta gjë! Kush është kjo Markela që ai po të shpërfill për hir të saj? Në fund të fundit ka edhe burrë edhe prindër! Eva, mendo se çfarë do të bësh! Po u afroresh të tridhjetave, e mban mend këtë?

- Pse... më lë ti që ta harroj?

- Po ç'të bëj unë? Jam nënë! Kur të shikoj që s'mund të shtiesh në dorë një burrë për së mbari? Është e vërtetë që edhe ky Mihali nuk është ndonjë i pasur, por të paktën është nga familje e mirë! Përpiqu të tregohesh e mençur! Deri kur do të vazhdosh të bredhësh sa me njërin e me tjetrin?

Nëna e saj u largua dhe e la të zhytur në mendime, të cilat prej ditësh ishin pothuajse të njëjtat. Mihali me të vërtetë ishte një rast i mirë dhe nëse kishte diçka që i mungonte, ishin paratë, por kjo rregullohej. E çfarë ishte babai i saj kur u martua me nënën e asaj? Dhe më vonë, falë këshillave të saj, ngjiti shkallët e një suksesi dhe pasurie të paparashikuar. Për më tepër Mihali dukej shumë i dashuruar me të. Por edhe asaj, nuk është se s'i pëlqente. Ishte i pashëm, i mirë, i ndershëm dhe inteligjent. Kjo e fundit mund të quhej njëkohësisht edhe përparësi, edhe dobësi. Duhet të tregohej shumë e kujdesshme.

E takoi më në fund kur dolën për kafe, një javë pas kthimit të tyre nga Selaniku dhe humbjes tragjike që kishte pësuar Markela. Dukej i lodhur. I ledhatoi butësisht flokët dhe e puthi lehtë në faqe.

- Je lodhur, Mihali im... - i tha me qetësi.

- Më shumë shpirtërisht, sesa fizikisht. E vuajtën shumë, - pohoi dhe më pas ndezi një cigare.

- Është normale. Çdo çift që humbet një fëmijë ndien dhimbje, dhe aq më tepër kur është fëmija i parë. Por janë të rinj, e duan njëri-tjetrin, do ta kalojnë këtë dhimbje. Si është Markela?

- Fizikisht mirë, por sikur ka harruar të buzëqeshë. Stefani nuk di çfarë të bëjë, s'di nga t'ia mbajë.

- Ç'të të them... Nuk ia kam idenë sesi përballohet një situatë e tillë. Vërtet, a i ke treguar për ne?

- Jo... domethënë diçka ka kuptuar, por nuk m'u dha rasti, pastaj mbeti shtatzënë, tani ndodhi kjo...

- Pse nuk i shkojmë për vizitë, tani që ka dalë nga materniteti?

- Nuk është ende në gjendje për të pritur vizitorë...

- Nuk po them të shkojmë tani! Por dua edhe unë ta shoh. A e di që Markela më ka ndihmuar shumë në kohën që u ndava me Stavron?

- Po, e tillë është Markela, gjithmonë e gatshme për të ndihmuar. Ndërsa tani askush nuk mund të bëjë gjë për të...

- Vetëm fakti që ajo e di se sa e duam, mendoj se do ta ndihmojë të rimarrë veten. Në raste të tilla qoftë edhe dy fjalë nga miqtë vlejnë shumë dhe, për më tepër, ka edhe Stefanin që e adhuron...

Mihali e pa ëmbëlsisht dhe Eva e shtrëngoi në krahët e saj, e sigurt se, për një herë të paktën, ia kishte dalë t'i thoshte të gjitha ashtu siç duhej.

Kur Markela e vështroi për herë të parë pa pasur në sy zbrazëtinë që ai gjente aty prej një muaji, Mihali ishte gati të thërriste nga gëzimi dhe Stefani shkëmbeu me të një vështrim

që dëshmonte pothuajse të njëjtën gjë. Kur ajo shkoi për të përgatitur kafetë, dy burrat arritën të thoshin nja dy fjalë.

- Më në fund, po e merr veten! - pëshpëriti Mihali.

- Sot më pyeti, se çfarë po bën vallë ti me Evën...

- Di gjë?

- E merr me mend...

- E çfarë thotë?

- Them se ke bërë shumë keq që nuk ma ke treguar!

U kthyen të dy si fëmijë të vegjël që i kapën duke bërë ndonjë prapësi dhe heshtën me kokën ulur sikur po prisnin t'i ndëshkonin.

- Atëherë? Pse nuk më the gjë? - vazhdoi Markela dhe u ul përballë tij.

- E vërteta është se nuk arrita të ta thosha... - filloi apologjinë e tij Mihali. - Ndodhën të gjitha njëherësh...

- Po tani që kaluan... të gjitha, çfarë ke për të më thënë?

- Se jam i dashuruar...

Deklarata i tij pakfjalëshe u pasua nga heshtja. Markela i shërbeu kafenë dhe vështroi e pakënaqur burrin e saj, i cili i bëri me shenjë që të mos fliste.

- Mihal, a je i sigurt? - mori fjalën Stefani.

- Shumë... dhe jam edhe shumë i dashuruar. Eva është gjithçka që kam kërkuar...

- Të njëjtat gjëra ke thënë edhe për Krisën! - iu kthye si vetëtimë Markela.

Mihali buzëqeshi.

- Po, e di, por duhet të njihja Evën që ta kuptoja gabimin...

- Po ajo?

- Ndihet njësoj si unë... Donte të vinim bashkë, do që të të shikojë... E ke ndihmuar atëherë me Stavron...

- A, ta paska thënë?

- Natyrisht! M'i ka thënë të gjitha. Markela, e di që atë natë solle për mua atë shoqen tënde...

- Kristina është vajzë e mrekullueshme... - ndërhyri Stefani, ndërsa pyeste veten për qëndrimin e padeshfrueshëm të gruas së tij.

- E di... Por zemra nuk na pyet, or miq...

- Këtu ke të drejtë! - ra dakord Markela dhe dy palë sy u kthyen dhe e panë me habi. - E pse më shikoni? Që kur dashuria ardhka me porosi? S'jam aq naive të mos e kuptoj! Nuk dua ta fsheh se Kristina më dukej më e përshtatshme, por përderisa Eva ta fitoi zemrën, çfarë mund të them unë? Shoqe e kam edhe njëren, edhe tjetrën! Dhe bëre gabim që nuk e solle sot me vete që ta shikoja pak.

Për Stefanin surprizat pasonin njëra-tjetrën, ndaj preferoi të heshte. Markela kishte diçka në mendje, kjo ishte e vetmja gjë për të cilën ishte i sigurt. Ndaj, kur u largua Mihali, i lumtur nga rrjedha e ngjarjeve, i kërkoi shpjegime. - A mund ta di se ç'ishte e gjithë kjo? - iu kthye së shoqes në kohën që po mblidhte filxhanët nga salloni.

- Nuk po të kuptoj... - iu përgjigj Markela dhe pamja e saj e pafajshme e bëri të buzëqeshte. Më në fund, gruaja e tij qe rikthyer!

- Zonjëz, hiqe atë pamje nga fytyra, se me mua nuk të shkon! - i tha dhe e përqafoi.

Markela e vështroi me një pamje serioze. E puthi ëmbëlsisht dhe më pas u shkëput nga krahët e tij. - Stefan, nëse kam mësuar diçka gjithë këto vite që njoh Evën, është mënyra se si ajo mendon. Nëse kam të drejtë, ajo do të bëjë gjithçka që ta shkëpusë Mihalit prej meje dhe prej ndikimit tim. Eva është posesive dhe shumë egoiste. Nuk do t'i jap

asnjë armë për të më luftuar! Po qe nevoja, do të bëhem edhe shoqe me të! Vetëm kështu nuk do ta humbasim Mihalin!

Stefani kryqëzoi duart mbi kraharor dhe e vështroi duke buzëqeshur.

- Po tani, pse ke këtë pamje? - e pyeti Markela.

- E di çfarë... pyes veten... Kush u dha intrigave ermin e Makiavelit? Jam i sigurt se është shumë i vakët para mënyrës femërore të të menduarit!

- Shikon ti ndonjë zgjidhje tjetër? Nëse i shkoj kundra kësaj marrëdhënieje, do t'i jap mundësinë që të më kundërvihet!

- Nëse është kështu si thua, do ta bëjë gjithsesi!

- E di, - pohoi me kokë Markela, - por edhe unë jam vajzë e mençur! Nuk kam ndër mend t'ia dorëzoj asaj Mihalin, pa pasur asnjë njeri të vetin përkrah!

- E dashur, mos po tregohesh e paarsyeshme? Po flasim për një vajzë, jo për një bishë! E pranoj, Eva ka një karakter të çuditshëm...

- Palokarakter quhet! Por unë Mihalin nuk kam për ta lënë! Çfarëdo që të bëjë nuk do të mundet të na ndajë!

Vizita e parë e Mihalit në shtëpinë e Markelës së bashku me Evën u bë pak ditë më pas dhe Stefani, kur pa sjelljen e gruas së tij, e nguliti mirë në mendje se nuk do të donte kurrë, po kurrë ama, që ta kishte Markelën përballë. Kishte aftësi të mëdha dhe për më tepër cilësinë që kanë të gjitha gratë: talent të një cilësie dhe estetike të lartë në aktrim.

E mirëpriti Evën, siç do mirëpriste miken e saj më të mirë. E bëri të ndihej sikur ishte në shtëpinë e saj, tregoi interes për çdo gjë që thoshte dhe kur Eva preku çështjen shumë të dashur për të, që mbetej gjithmonë moda, Markela mori pjesë me entuziazëm të madh. Vështrimit zhbirues të Mihalit i përgjigjej me një buzëqeshje të pafajshme para së

cilës çdokush do të dorëzohej. Stefani u mjaftua me rolin e spektatorit, deri në çastin kur Mihali u përkul në drejtim të tij dhe i kërkoi shpjegime.

- Ç'ka pësuar sonte Markela? - e pyeti me zë të ulët.

- Shumë mirë është! Çfarë ka? - u shtir sikur nuk dinte gjë Stefani.

- Mendoja se nuk kishte ndonjë simpati të madhe për Evën!

- Po, por ty të do shumë. Dhe përderisa Eva të bën kaq të lumtur...

- Tani që Markela e pranoi dhe madje me një entuziazëm kaq të madh, jam dyfish i lumtur!

- Gjithçka do të shkojë mirë! - e qetësoi Stefani, me një siguri që nuk e ndiente.

Mbrëmja rrodhi këndshëm dhe u pasua nga shumë të tjera. Markela i ftonte shumë shpesh, shtëpia e saj u bë destinacioni i tyre i zakonshëm, shkuan bashkë në kinema, në teatër, madje edhe në ekskursione. Por Stefani e dinte se vështrimi i gruas së tij ishte vazhdimisht mbi Evën, duke u përpjekur të transkriptonte çdo fjalë të sajën, çdo vështrim.

- Dhe tani, pas kaq kohësh, në ç'përfundim arrite? - e pyeti një mbrëmje kur po e ndihmonte për të mbledhur pjatat dhe gotat.

Çifti sapo ishte larguar.

- Mihali është shumë i dashuruar, së shpejti do të kemi të tjera zhvillime... - tha Markela.

- Po Eva? Në ç'përfundim dole nga vëzhgimet e vazhdueshme? Dhe mos e moho! Nuk ia ndave sytë!

- Nuk do ta mohoj..., por nuk kam ndonjë përgjigje konkrete për të dhënë. Nuk është e keqe, është e përkëdhelur... dhe e dëshpëruar!

- Ç'lidhje ka kjo e fundit?

- Ka lidhje sepse po mbush të tridhjetat dhe dëshiron të martohet! Mihali është djali ideal!

- Ngadalë ti! E di se sa e dua, por, midis nesh, nuk është edhe ndonjë dhëndër me pasuri të madhe, për sa i përket anës ekonomike. Të paktën për Evën, që është mësuar ndryshe!

- Po, por Eva është ajo që herë pas here ka thyer turinjtë me djem të ndryshëm. Dhe të gjithë kanë qenë... të pasur! Mihali është nga ata që martohen, dhe kjo është gjë e rrallë për moshën e tij!

- Domethënë ti mendon se po i bie vetëm lapsit? Se nuk ndien asgjë për të?

- Jo, këtë nuk mund ta them. Nuk është indiferente ndaj tij dhe nëse do ta linte veten të lirë, nëse nuk do të ishte ende nën ndikimin e shoqeve të saj nga Ekali, do të ishte më njerëzore, por ky kompleks i mallkuar ka për ta ndjekur përgjithnjë! Dhe kjo gjë, në rastin më të parë, do të shkaktojë dëm!

Mihali nuk dukej i gatshëm ta lëshonte Evën nga krahët e tij, ia stoliste buzët e qafën me puthje të vogla. Çdo herë me të ishte e magjishme, dashuria e saj kishte një joshje të tillë, saqë ishte dorëzuar në duart e saj dhe nuk donte të ikte prej andej. Sa herë që e linte jashtë shtëpisë së saj, bëhej gjithnjë e më e vështirë. Shtrihej në shtrat i vetëm dhe e kërkonte. Gjithnjë e më shpesh linte të ëmën të kujdesej për dyqanin, në mënyrë që ai të mund të takohej më herët me Evën, pa pasur kokëçarje, pasi ajo e linte punën në zyrë në orën katër pasdite. Gjatë fundjavave bënin ekskursione të shkurtra dhe zgjimi i së dieles në krahët e saj i qe bërë fiksim. I pëlqente tej

mase ta zgjonte duke e joshur për të bërë dashuri, të ndiente trupin e saj të ngrohtë kur gjallërohej nga ledhatimet e tij.

Atë të diel në mëngjes, pak para Krishtlindjeve të vitit '90, u nda me të fare pa dëshirë. Kishin shkuar në Nafpako dhe fakti që pas pak orësh do të duhej të merrnin rrugën e kthimit i prishte gjithë humorin. Ndezi një cigare dhe shfry tymin me zhurmë. Eva e vështroi e habitur.

- Çfarë ke Mihal? - e pyeti e shqetësuar.

- Asgjë... por do të kem pas pak orësh kur do të na duhet të kthehemi. U mërzita...

- Me mua?

E pa dhe e përqafoi me dorën që kish të lirë, ndërsa në tjetrën po digjej ngadalë cigarja, ashtu siç digjej edhe ai vetë.

- Ti nuk do të më mërzitesh kurrë, zemër. Nuk mund ta imagjinosh se çfarë më ke bërë. Pyes veten sesi jetoja para se të të njihja.

- Atëherë, çfarë të është mërzitur?

- Gjithë kjo procedurë. Çdo fundjavë marrim malet që të qëndrojmë bashkë... Të të lë në shtëpinë tënde mbrëmjeve...

- Meqë ra fjala... edhe unë... Për të mos folur për ato hotelet e tmerrshme ku shkojmë vetëm për një natë, s'e merr me mend se sa femër e ulët më bëjnë të ndihem.

- E kuptoj, zemër, por makina është paksa e parehatshme dhe vendet e shkreta janë të rrezikshme. Edhe unë nuk mund ta privoj veten nga prania jote, nuk mund të pres vetëm ekskursionet e fundjavave.

- As unë...

Heshtën për pak dhe Mihali vuri prapë cigaren në buzë... Një cigare të fundit dhe pastaj... Sigurisht që e dinte se çfarë donte, e kishte menduar prej kohësh, por nikotina e "cigares së fundit" do ta ndihmonte që fjalët t'i dilnin më lirshëm

nga goja. Tymi do t'i formonte fjalët më bukur dhe do t'i çonte drejt saj, që tani e shikonte me habi.

- Eva... - pëshpëriti sapo tymi arriti te filtri dhe nuk kishte asgjë më për të djegur. - Dua të të bëj një pyetje tepër të rëndësishme, prandaj duhet të mendohesh shumë mirë para se të më përgjigjesh.

- Po më tmerron mënyra se si po më flet...

- Nuk është gjë e keqe... thjesht dua të të pyes... A më dashuron?

- Kjo ishte, se më tmerrove? Përderisa ti e di që unë jo thjesht të dashuroj... të adhuroj!

- Atëherë... pse të presim akoma? Dua të them... Nëse do të të kërkoja të martoheshe me mua... çfarë do të thoshe?

Eva për pak çaste mendoi se nuk e dëgjoi mirë. Gjithmonë besonte se propozimi për martesë do t'i bëhej diku me romantizëm, me një unazë dhe ndoshta pak shampanjë. Ndërkaq kishte ardhur në dhomën e një hoteli në Nafpakto, pas orësh të tëra dashurie të shfrenuar, ajo vetë me flokë të shpupuritur, pa makijazh dhe... e zhveshur lakuriq, e papërgatitur për diçka që shpresonte të ndodhte, por vite më parë dhe me një tjetër partner. Por përpara saj kishte një burrë, që mund të mos ishte i pasur, dhe as pronar i ndonjë vile apo makine të shtrenjtë, por që donte ta kishte shoqe të jetës edhe pse e njihnte vetëm prej pak muajsh. Edhe ajo duhet t'i rrëfente diçka që rrinte strukur vazhdimisht në pjesën e pasme të trurit të saj prej kohësh, që nuk e dinte askush, madje as nëna e saj. Nuk kishte të drejtë t'ia fshihte, nuk ishte aq e pandershme...

U ul ndenjur dhe vështroi Mihalin që ia kishte ngulur sytë. - Mihal... çfarë the? - e pyeti për t'u siguruar.

- Pse po të bën përshtypje, zemër? Shkojmë shumë mirë bashkë dhe problemi i vetëm është se detyrohemi

të ndahemi, gjë të cilën nuk e duam! Zgjidhja është e thjeshtë... Martohemi dhe jemi në shtëpinë tonë, në krevatin tonë...

- Por kemi shumë pak kohë bashkë... dua të them... akoma nuk është sprovuar lidhja jonë.

- Eva, këto janë fjalë boshe! Lidhja provohet brenda martesës dhe madje në mënyrë më thelbësore mund të them! Përditshmëria është prova!

- Po nëse nuk e përballojmë? - e pyeti duke kafshuar buzët me nervozizëm.

- Dhe pse të ndodhë kjo dhe të mos ndodhë ajo ku “ata jetuan të lumtur përgjithmonë”?

- Sepse nuk jetojmë në përrallë!

- Unë atë po jetoj me ty. Eva, dua të bëhesh gruaja ime, të të mbaj vazhdimisht në krahë, të bëjmë dashuri çdo çast, të ndesh sytë e tu kur të zgjohem, të mbaj trupin tënd në krahët e mi kur jam duke fjetur! Unë jam i sigurt... Ti duhet të më thuash se çfarë dëshiron!

- Të dashuroj... Dhe e vetmja gjë që dua është të më dashurosh dhe ti.

- Prandaj të propozova të martoheshim...

- Po, por nuk është kaq e thjeshtë. Jam dhe... më e madhe se ti...

- Është qesharake t'i përmendim ata tre vjet...

- Por, ndoshta nëna jote ka kundërshtime...

- Nuk po martohet nëna ime me ty! Dhe për më tepër, mos më ngatërro me Stavron. Me sa duket ata që janë nga... pjesa veriore e Athinës pyesin mamin kur duan të martohen! Unë nuk jam prej andej!

- Ka edhe diçka tjetër që nuk ta kam thënë... Dhe kjo është më e rëndësishmja domethënë...

Kishte ardhur momenti, nuk mund ta shtynte më, edhe pse për disa sekonda mendoj mos t'i thoshte asnjë fjalë. Në fund të fundit nuk ishte krejt e sigurt. Stavros nuk ia kishte përmendur kurrë, por me Mihalin as vetë nuk e kuptonte arsyen pse donte të tregohet e sinqertë. Për të nuk kishte rëndësi, por kish dëgjuar kaq herë ëndrrat e tij për të krijuar familje.

Mihali u ngrit paksa dhe e vështroi i shqetësuar. - Më ke mbajtur ndonjë gjë të fshehtë?

- Më tepër dyshoj sesa jam e sigurt...

- Pa ta dëgjoj...

- Ndoshta nuk mund të bëj fëmijë, Mihal.

Në dhomë ra një heshtje e rëndë. Mihali ndezi dhe një cigare tjetër.

- Pse e thua këtë?

- Së pari nuk kam mbetur kurrë shtatzënë, sado e pakujdesshme që jam treguar. Meqenëse ciklin e kam pasur gjithmonë disi të çuditshëm, njëherë bëra disa analiza, rezultatet e të cilave nuk dolën dhe aq mirë. Nuk i kam rënë kurrë pas, sepse nuk më ka interesuar, por tani... Tani nuk mund ta pranoj propozimin tënd nëse nuk sigurohem më parë.

- Shumë mirë. Do të shkojmë bashkë te mjeku dhe do të bëjmë të gjitha analizat që duhen bërë. Ka gjithmonë një zgjidhje.

- Ashtu qoftë...

- Por, nuk m'u përgjigje nëse do që të martohesh me mua.

Nuk iu përgjigj. Ia mori cigaren nga duart dhe e shoi me lëvizje të ngadalta, para se flaka e saj ta digjte në vend të përgjigjes.

Mjeku ishte i prerë dhe nuk u dha shumë shpresa. Pas shumë analizave dhe ekografive, me një pamje të zymtë, dha prognozen:

- Dëgjoni zonjushë, - filloi të thoshte duke hequr syzet dhe duke ia ngulur sytë çiftit të ri që kishte përpara. – E vërteta është se vuani nga sindroma e vezoreve policistike...

- Ç'do të thotë kjo? - pyeti Eva me fytyrën e shpërfytyruar nga shqetësimi.

- Pikërisht ajo që dëgjuat. Vezoret tuaja kanë ciste të vogla dhe prandaj keni çrregullime të ciklit dhe ndonjëherë hemorragji. Keni shtim të nivelit të androgjenëve...

- E çfarë do të thotë kjo, doktor? - deshi të mësonte Mihali.

Mjeku u kthye nga ai. - Në këtë gjendje që ndodhet tani, me të vërtetë kjo zonjushë nuk mund të bëjë fëmijë... - i shpjegoi.

Dora e Mihalit u zgjat dhe mbuloi dorën e Evës, e cila kishte mbetur sikur e kishte goditur ndonjë rrufe.

- Nuk mund të kurohet, doktor? - pyeti Mihali, meqë Eva nuk ishte në gjendje të fliste.

- Dëgjoni, do të bëjmë gjithçka që mundemi. Do t'i japim disa ilaçe... Kryesisht estrogen dhe antiandrogen... Nëse nuk do të kemi rezultate, do të bëjmë heqjen e cisteve nëpërmjet ndërhyrjes kirurgjikale. Nuk është rast i rrallë, haset te shumë femra të reja.

Mjeku tha edhe shumë gjëra të tjera, por asnjëri prej të dyve nuk ishte në gjendje t'i kuptonte. U larguan nga klinika e gjinekologut kokulur, të heshtur, pa mundur të besonin ato që kishin dëgjuar. U futën në makinë, secili i zhytur në mendimet e veta, dhe kur Mihali u përpoq t'i fliste, Eva e ndërpreu me vrazhdësi.

- Mihal, të lutem! Dua të më çosh në shtëpinë time, pa thënë asgjë! Nuk dua të dëgjoj asnjë nga ato biseda plot

mëshirë dhe mirëkuptim që thuhet në raste të tilla! Nëse dëgjoj shprehjen shekullore “shkenca bën mrekulli” do të ulërij!

- E dashur, të lutem... dua të qetësohesh. Nuk erdhi fundi i botës. Unë...

- Mihal!

Dëshpërimi në zërin e saj nuk e la të vazhdonte. I dha makinës pa folur deri në shtëpinë e saj dhe, sapo mbërritën, Eva doli me vërtik nga makina pa thënë asnjë fjalë, pa i hedhur qoftë edhe një vështrim.

Nuk iu desh fare të mendonte se cili do të ishte destinacioni i tij. Rrotat e makinës përpinin kilometrat pa pushim deri në shtëpinë e Markelës. Kur ajo hapi derën dhe vuri re se në ç’ gjendje të mjerueshme ndodhej, e futi në dhomën e ndenjjes, dhe pa i thënë asnjë fjalë, i mbushi një gotë. Stefani kishte ikur për një udhëtim pune dhe kur dëgjoji zilen u tmerrua, se nuk priste njeri në mes të natës. Por, si përfundim, pamja që kishte miku i saj ishte edhe më e tmerrshme, me buzë të shtrënguara, sytë të lagësht dhe të skuqur. E kuptoi menjëherë se deri në çastin kur trokiti në derën e saj kishte qarë mjaft. U ul pranë tij si gjithmonë e heshtur, por kësaj here nuk priti shumë. Mihali filloi t’i fliste pothuajse menjëherë, nuk duroi t’i mbante as edhe një minutë më tepër përbrenda ngjarjet e fundit. Markela s’po u besonte veshëve me ato që dëgjoji, por qëndroi e heshtur. Shumë gjëra nuk i kuptonte, por nuk ishte koha për pyetje.

Kur Mihali ia rrëfeu të tëra, i kish shteruar edhe forca, edhe kuraja. Markela ia mbushi përsëri gotën, si gjithmonë e heshtur. Nata parashikohej e gjatë dhe e vështirë.

- Do të thuash diçka më në fund? - e pyeti ai i nervozuar pas disa minutash heshtjeje.

- Së pari dua disa shpjegime... - filloi vajza ngadalë dhe me kujdes. Situata në vetvete ishte mjaft e vështirë, nuk duhet t'i përkeqësonte gjërat.

- Më thuaj!

- Nga sa kuptova, i propozove Evës për martesë...

- Po...

- Je i sigurt?

- Tani dëshiron të zihemi? Do të fillosh ta akuzosh?

- Mihal, mos u nxito dhe qetësohu, të lutem, që t'ia gjejmë anën kësaj çështjeje! Nuk kam për qëllim të akuzoj Evën dhe aq më tepër në një çast të tillë! Për tjetër gjë po të pyes! E dashuron aq shumë, saqë do ta kalosh me të pjesën tjetër të jetës?

- Çfarë po themi gjatë gjithë kësaj kohe?

- Gjatë gjithë kësaj kohe po themi se nuk mund të bëjë fëmijë! Dhe po të pyes: me Evën po martohesh se e dashuron apo për fëmijët që dëshiron të të bëjë?

Mihali e vështroi i çuditur dhe Markela vazhdoi:

- E kupton tani se për çfarë po të pyes? Çdo çift kur merr vendimin për t'u martuar, e bën sepse nuk munden dhe nuk duan të jetojnë veç e veç! Sigurisht që mendimi për fëmijët gjithmonë ekziston, por në formën e vazhdimësisë, të paktën për burrin. Nuk është kjo përparësia e tij! Stefani, pas ndërprerjes së shtatzënisë, më tha se nuk donte fare fëmijë! Nuk kam ndër mend t'ia dëgjoj fjalën, por po të them se si janë gjërat! Po ti? Për çfarë e do Evën? Për të qenë gruaja jote apo si... makinë riprodhimi?

- Evën e dashuroj!

- Shumë bukur! Atëherë ku qëndron problemi? Nga sa kuptova mjeku nuk e përjashtoi mundësinë për të pasur fëmijë, thjesht do t'ju duhen pak më shumë përpjekje, por

edhe në rast se nuk ia dilni, gjithmonë gjenden zgjidhje! Apo jo?

- Po, por...

- Veç kësaj, shumë çifte e zbulojnë këtë pas martesë dhe rrallë ndahen, sepse kanë shumë më tepër gjëra që i bashkojnë. Le pastaj që nuk prisja një ndershmëri kaq të madhe nga ana e Evës dhe i lumtë për këtë!

- Urdhëro?

- Ç' "urdhëro" më thua? Mund të mos të kishte thënë asgjë, të pranonte të martohej dhe pastaj do të qe vonë! Më thuaj tani se çfarë mendon! Sepse deri tani dëgjova vetëm si rrodhën ngjarjet! Më trego tani për ndjenjat e tua!

- Markela, e dashuroj... tej mase. Por gjithmonë, dhe ti e di më mirë se kushdo, kam dashur të krijoj familje... të kem fëmijë...

- Po, këtë gjë e kuptoj. Ti bën pjesë të përjashtimet nga rregulli.

- Për më tepër, jam tepër i ri për të pranuar këtë... dënim.

- Nuk po të gjykoj, Mihal, dhe as po të them se çfarë të bësh. Thjesht përpiqem të kuptoj sesi ndihesh. Dhe kryesisht të ndërjegjësohesh edhe ti vetë për situatën. Sigurisht që është ndryshe të mos dish gjë dhe ndryshe të bësh me gjakftohtësi një martesë në moshën njëzetepesëvjeçare, e cila mund të të privojë atë që ke dashur gjithmonë në jetë... fëmijët.

- O Zot, çfarë të bëj? Çfarë të bëj?

- Nuk kam përgjigje, miku im. Është një vendim që duhet ta marrësh vetë. E vetmja gjë që do të them është se, çfarëdo që të vendosësh, mos u largo menjëherë prej saj, mos e lëndo më shumë. Është për të ardhur keq... Nuk është faji i saj.

- Nëse largohem prej saj, kurdo që të largohem, mendon se ajo nuk do ta kuptojë arsyen?

- Sigurisht. Ruaj vetëm pamjen e jashtme, jo përmbajtjen.

Qëndruan deri vonë duke diskutuar, duke analizuar dhe shqyrtuar të gjitha zgjedhjet, Markela madje hapi edhe enciklopedinë mjekësore për të mësuar më shumë rreth kësaj sindrome të çuditshme, por ato që lexuan nuk qenë dhe shumë inkurajuese. Kur Mihali u ngrit për të ikur, Markela nuk e la.

- I vetmi vend ku mund të shkosh, pas gjashtë gotave uiski që ke pirë, është të shkosh të flesh te dhoma e miqve! - i tha me një ton që s'pranonte kundërshtime.

- Por, nuk mund të qëndroj në shtëpinë tënde! - kundërshtoi Mihali.

- Pse? Hera e parë është?

- Po, por tani burri yt nuk është në shtëpi!

- E pastaj? Vendose të më joshësh pas dhjetë vjetësh?

- Markela, nuk është momenti për shaka!

- Kush tha se po bëj shaka? Do të qëndrosh këtu, sepse nuk je në gjendje të ngasësh makinën! Në fund të fundit, në këtë gjendje të mjerueshme që je, i gjori ti, nuk mund të kesh synime dijekeqe! Natën e mirë!

Pothuajse duke e shtyrë e çoi në dhomën e miqve dhe e rraskapitur u shtri për të fjetur. Dita e nesërme do të qe kritike dhe Mihali nuk kishte asnjë lidhje me ato që ajo vetë kishte frikë se mos përballej.

Në mëngjes, me duart që i dridheshin, ndezi aparatën e kafes, dhe nuk e dinte nëse do të mund të priste derisa të bëhej kafja. Përgatiti për vete një kafe të çastit dhe ndezi një cigare pa u menduar. Mihali u shfaq disa minuta më vonë, kur aparati i kafes filloi të lëshonte tingujt që lajmëronin se lëngu i errët e ripërtëritës ishte gati.

- Nuk ka sinjal më të mirë zgjimi për mua sesa ky tingull dhe kjo aromë! - tha pa e vështuar miken e tij.

Hodhi kafënë në një filxhan dhe u ul përballë saj. Piu me kënaqësi të madhe gllënjken e parë, ndezi cigaren e parë të ditës, me vlerë të paçmuar për çdo duhanpirës, dhe pastaj e vështroi. Pamja e saj e shqetësoi.

- Markela? Çfarë ka ndodhur? Çfarë ke?

Ajo ia nguli sytë pa folur dhe Mihali tashmë u shqetësua me të vërtetë.

- Markela, çfarë ka ndodhur? Stefani është mirë?

- Stefani tani për tani është mirë fare... - iu përgjigj me qetësi.

- Po në... të ardhmen çfarë do të pësojë? Markela, po më tmerron! Do të më thuash se çfarë po ndodh?

- Normalisht duhet ta mësojë më parë ai, por kështu siç rrodhën ngjarjet... Dhe as për ty nuk është momenti më i përshtatshëm për këtë lajm... por meqenëse u ndodhe këtu...

- Markela, do të të rrah! Po flet përçart!

- Mihali... jam shtatzënë...

Shtangu pas fjalëve që dëgjoji të dilnin nga goja e saj. Cigarja i ra nga duart, sytë iu zgurdulluan.

- Çfarë je? - e pyeti me një zë të çuditshëm, teksa Markela po mblidhte cigaren para se t'i prishte tavolinën.

- Nuk e dëgjove? Jam shtatzënë! Pak më parë më mori mjekja mikrobiologe dhe vërtetoi dyshimet që kisha.

- Po Stefani?

- Nuk ia ka idenë fare... Nuk i kam thënë gjë për vonesën e ciklit, sepse pas abortit as që do të dëgjojë për fëmijë.

- Po kjo si ndodhi?

- Falë dinakërisë shekullore femërore... Lërmë edhe ti tani!

Mihali erdhi menjëherë në vete pas habisë së parë dhe u çua me vrull për ta përçafuar. Pastaj vuri re cigaren që ajo kishte në dorë. Ia rrëmbeu dhe e shoi me zell të madh.

- Mos je çmendur gjë? Je shtatzënë dhe po pi cigare? Edhe kafe madje! Për atë Zot! Qumësht! Qumësht do të pish!

- Mihal, nuk kam pirë qumësht që kur isha fëmijë!

- Që sot e tutje do të pish çdo ditë! Po Stefani? Si do t'ia thuash? Kur vjen?

- Sot në mesditë...

- Atëherë, unë duhet të iki!

- Nuk ke për të shkuar asgjëkund! Bashkë do ta kalojmë këtë stuhi!

- Pse? Mos e bëme gjë bashkë?

- Lëri budallallëqet, sepse herë tjetër, kur të të duhet një sup ku të mbështetesh për të qarë, të shkosh gjetkë!

- Po më kërcënon! Nuk më mjafton problemi që kam...

- Vërtet, çfarë do të bësh? U mendove? Apo të mundi uiski si përfundim dhe fjete? - zëri i Markelës u përshkua përsëri nga shqetësimi.

- Dhe po të mos isha menduar, tani që ndodhi kjo... Nuk e di, m'u duk si një shenjë... si ogur...

- Shtatzënia ime?

Mihali u ul përsëri përballë saj, u bë gati të ndizte një cigare, por pastaj u kujtua, i hodhi një vështrim kuptimplotë Markelës dhe e la cigaren atje ku ishte.

- Mihal, ndize cigaren, të lutem, dhe mos më nervozo!

- Nuk ke dëgjuar për duhanpirësit pasivë?

Markela u ngrit dhe hapi dritaret e kuzhinës tejprtej.

- Urdhëro! Tani ka më shumë oksigjen sesa tym, që del nga cigarja jote! Më thuaj çfarë nënkupton kur thua se e pe si ogur shtatzëninë time!

- Nuk e di... por m'u duk një shenjë e mirë tani që jam në këtë dilemë. Për më tepër, e dashuroj, Markela. Dhe mendova se nuk dua ta humbas, dua një grua përkrah meje dhe jo një makinë riprodhimi.

- Mihal, a je i sigurt?

- Askush nuk mund të jetë i sigurt, nëse nuk e jeton diçka. Dhe unë do ta jetoj! Dhe do të luftoj. Përkrah saj.

- Atëherë... ç'të të them... Paç fat! Kur do t'ia bësh të ditur?

- Shpresoj sot. Dje, kur e lashë jashtë shtëpisë së saj, nuk tha asnjë fjalë, ishte në gjendje të keqe psikologjike.

- E natyrshme më duket... Pse nuk i telefonon?

- Jo akoma... gjithsesi tani do të jetë në punë. Pasdite... pasi të ketë ardhur edhe Stefani.

Në atë çast u dëgjuan çelësat e tij në derë. Markela u ngrit për ta pritur dhe ai u hutua nga prezenca e Mihalit në shtëpinë e tyre aq herët.

- Do të ta shpjegoj, - i tha Markela kur kuptoi habinë e tij të heshtur pas përqaimit. - Po ti çne kaq herët?

- Nuk ishte gdhirë ende kur u nisa. Nuk mund të qëndroja asnjë minutë më tepër larg teje, pasi kishte mbaruar puna ime. Më ke munguar, e dashur.

- Edhe mua... Eja, të të bëj një kafe?

Kaluan në kuzhinë, ku Mihali po tymoste duke pritur çiftin të kalonte minutat e para pas kaq ditësh ndarjeje. - Më thuaj, - pyeti Stefani sapo piu gllënjken e parë të kafesë. - Ç'të reja kemi që Mihali qenka këtu kaq herët?

- Për të qenë më të saktë, është këtu që mbrëmë në darkë, - e sqaroi Markela. - Fjeti këtu mbrëmë.

- Stefan, të betohem që Markela këmbënguli shumë, unë nuk doja! - nxitoi ta siguronte Mihali, i cili ndihej shumë keq.

- Kishte pirë gjashtë gota uiski! - tha Markela duke buzëqeshur.

- Përderisa kishe pirë gjashtë gota, shumë mirë bëri gruaja ime që këmbënguli! E përse ke marrë këtë pamje? Ç'mendove, se do të më shqetësonte fakti që flete këtu? Të njoh mirë, Mihal, dhe nuk shqetësohem! Por kryesisht njoh gruan time! Po pse pive kaq shumë? U shfaqën re në qiellin e marrëdhënies me Evën?

- Nuk është pikërisht ashtu...

Mihali i sqaroi shkurtimisht Stefanit çfarë kishte ndodhur dhe ai nuk u duk aspak i habitur.

- E ku qëndron problem i? - pyeti ky i fundit, - Evën e dashuron, ç'i do fëmijët? Edhe ne që mund të bëjmë, nuk duam! A ore, Mihal! Gratë t'i kemi mirë! Unë, pas asaj që kaluam, nuk dua as të dëgjoj për fëmijë.

- Ndoshta përfundimisht nuk e shmang dot, i dashur... - ndërhyri Markela dhe shkëmbeu një vështrim të shpejtë me Mihalin, që tashmë po kthehej sa andej-këtej në karrigen e tij.

- Çfarë ka ndodhur? Kam humbur ndonjë gjë?

- Nuk do të thosha se ke humbur, madje e kundërta mund të them... - tha Mihal në mënyrë enigmatike.

- Aha, diçka po më fshihni ju të dy! - tha Stefani duke buzëqeshur, por Markela ndjeu një hije shqetësimi në vështrimin e tij.

- Stefan, dua të tregohesh gjakftohtë, - i tha ëmbëlsisht gruaja e tij. - Është diçka shumë e këndshme, që më dha një gëzim të madh...

- Shumë bukur... Atëherë, ma thuaj dhe mua!

- Jam shtatzënë... Presim fëmijë!

Vështirmi i Stefanit ngriu papritur. Mihal brofi në këmbë dhe shkoi t'i mbushte një gotë me pije.

- Thuaja me takt, vajzë e dashur! - e qortoi. - Si ia the ashtu të shkretit? E vdiqe fare! Është edhe nga rruga!

Stefani mënjanoi gotën që i zgjati burri tjetër dhe vështroi me ngulm gruan e tij. - Është e vërtetë?

- Po, i dashur... bëra analizat...

- Urime! - u hodh Mihali gjithë gëzim. - Djalë do të jetë, keni për ta parë! Dhe do të bëjmë një gosti...

- Mihal, mbylle pak gojën! - e ndërpreu thatë Stefani. Për herë të parë Mihali po e shikonte në këtë gjendje. Në vazhdim iu kthye gruas së tij, duke harruar se nuk qenë vetëm. - Më mashtrove, apo jo? Atë natë që më the se nuk qenë ditë të rrezikshme, që nuk më le të merrja asnjë masë mbrojtëse... dhe që më mbajte brenda teje...

- Unë mendoj se duhet të iki... Situata po përkeqësohet.

E shpërfillën plotësisht dhe ai u largua duke shkuar në dhomën e miqve. Kjo ishte diçka, për të cilën, sado që Markela këmbëngulte që ai ta ndihmonte, duhet t'ia dilte mbanë vetë. Edhe me derën mbyllur dëgjonte zërin e saj të lartë.

- Pale-pale, ç'na thënke, që të paskam mashtruar! Këtë fëmijë e donim që të dy!

- Para se të humbisnim të parin, dhe për pak sa nuk të humbëm dhe ty! E harrove këtë?

- Po! E lashë pas krahëve dhe në këtë moment pres që të bëhem me fëmijë! Asgjë tjetër nuk ka rëndësi!

- As fakti se si ndihem unë?

- Ti, kur të arsyetosh, do të gëzohesh, ashtu siç duhet të bësh domethënë! Stefan, do të bëhemi me fëmijë, do apo s'do ti, ndaj shiko ta përtypësh! Përndryshe, valixhen gati e ke, merre dhe largohu!

Pas fjalëve të fundit, Mihali u hodh përperjetë si sustë dhe u gjend në kuzhinë.

- Ej, ej! Pse po i trashni fjalët? Ç' budallallëqe janë këto? Nuk kini turp?

- A nuk e dëgjoje? E paskemi mashtruar zotërinë! - bërtiti Markela që kish humbur kontrollin.

- Po nuk donte të thoshte se...

- Më tha të marr valixhen dhe të largohem! - ngriti zërin edhe Stefani.

- Po nuk donte të thoshte se... - Mihali përsëriti të njëjtën frazë, duke mos ditur si ta vinte nën kontroll situatën. Kishte ndjesinë se po gjendej midis dy zjarreve dhe ai vetë nuk i kishte mjetet e duhura për t'i shuar.

- Largohu! E kam me gjithë mend!

- Edhe unë e kam me gjithë mend! Më mashtrove!

- Mirë bëra! Përderisa nuk merr vesh me fjalë, si prisje që të reagoja?

- E dije që nuk doja fëmijë!

- Ndërsa unë dua ama! Dhe përderisa ndodhi, nëse nuk të pëlqen, largohu!

- Pa rrini urtë që të dy! - bërtiti më në fund Mihali. - Si fëmijë të vegjël po bëni! Pas pak kohe do të bëheni dhe prindër! Stefan, të lutem! Shko fute pak kokën në ujë që të vish në vete! Ndërsa ti, vogëlushe, ulu dhe qetësohu! Edhe je shtatzënë, edhe humbet qetësinë!

Pas frazës së fundit, zemërimi i Stefanit sikur avulloi, dhe si t'i kish avulluar kuraja papritur, u ul në karrige dhe mbështeti kokën në të dyja duart. - Kam frikë... - belbëzoi nëpër dhëmbë.

Mihali, i cili qëndronte sipër supeve të përkulura të mikut të tij, i hodhi një vështrim kuptimplotë Markelës, para se të hapte derën dhe të largohej. Ishte momenti që të qëndronin vetëm të dy. Tashmë do të mund të bisedonin me njëri-tjetrin. Ai duhej të përballej me problemin e tij.

Telefoni i saj nuk përgjigjej, por ai qe i sigurt se ishte në shtëpi. Pas dy orësh, kur pa që të gjitha përpjekjet e tij nuk patën rezultat, e mori vendimin. Do të fliste me të, donte apo s'donte ajo, por duhej të priste sa të mbaronte punën. Në pesë pasdite, i sigurt se Eva do të qe kthyer tashmë, u nis i vendosur. Për më pak se gjysmë ore u gjend përpara shtëpisë së saj. Ndezi një cigare dhe u përhumbe në mendime. Hapi që po ndërmernte qe i madh, më i madhi që kish ndërmarrë deri atëherë. Për një çast, një djall brenda mendjes së tij i tha të niste makinën dhe të ikte, të humbiste, larg Evës. Ishte shumë i ri... Gjithë shokët e tij shkriheshin së qeshuri vetëm kur u përmendje fjalën *martesë*, jo më kur e mendonin. Po ai pse këmbëngulte aq shumë për të marrë përsipër përgjegjësi, me të cilat të tjerët talleshin ose e shihnin si një lloj pune të detyrueshme, e cila sa më vonë të vinte aq më mirë do të ishte? Dhe përderisa e donte këtë gjë, përse zgjidhte vetë një pozicion aq të vështirë?

U kthye dhe pa hyrjen e pallatit të saj. Por zgjodhi çastin e gabuar për ta bërë. Një grua e re po përpiquej të zbriste karrocën me fëmijën e saj nga trotuari. Kur ia doli, u largua me shpejtësi. Ja një skenë të cilën Eva mund të mos e përjetonte kurrë, dhe as ai vetë. E megjithatë e dashuronte. Me sytë ngulur te xhami i makinës, i kaluan para syve çastet që kishin jetuar së bashku si një film plot pasion, dashuri, por edhe ëmbëlsi. Sytë e saj me reflekshe ngjyrë jeshile mbushën rrugën, aroma e saj, shija që linte në buzët e tij e përshkuan të tërin, por nga ana tjetër e frikësuan, e shpërndanë. Ndezi dhe një cigare tjetër. *“Një të fundit”, - mendoi. “Një cigare të fundit përpara se të ndërmarr këtë hap. Një hap drejt humnerës apo drejt qiellit? Por e dashuroj. Sado nikotinë të hyjë brenda meje, ajo nuk del...”*

Tashmë ishte errur. U mbështet mbi timon. Po afroheshin Krishtlindjet dhe disa kishin stolisur tashmë bredhat; shkëlqimi i tyre lante me dritë rrugicën e errët ku ishte parkuar makina e tij. E dinte që Eva banonte në papafingo. Doli nga makina dhe e flaku cigaren në rrugë. Kishte ardhur momenti.

Zonja Nina, nëna e Evës, hapi derën dhe mbeti duke parë djaloshtin, i cili qëndronte dukshëm në siklet te pragu i derës.

- Po, urdhëroni? - e pyeti.

- Mirëmbërëma... Është këtu Eva? - pyeti Mihali.

- Po... Domethënë nuk mendoj se...

- Ju lutem! - këmbënguli ai. - Kam shumë nevojë ta takoj!

- Po kush jeni?

- Quhem Mihal Efthimiu. Nuk e di nëse ju ka folur vajza juaj për mua.

- Po, posi! Por...

- Ju lutem! Duhet ta takoj!

- Unë nuk kam kundërshtim! Por ajo... Çfarë ka ndodhur, mor bir, që është në këtë gjendje që dje? Jeni zënë? As në punë nuk shkoi, është mbyllur në dhomën e saj dhe vetëm qan! Nuk e kam parë kështu herë tjetër!

- Atëherë, më lejoni ta takoj! Duhet të bisedoj me të!

Gruaja u mënjanua që ai të kalonte dhe e drejtoi para një dere të mbyllur.

- Nuk mendoj se do t'juja hapë... - i tha me zë të ulët.

- Atëherë do të më duhet t'ju paguaj derën, sepse do ta shqyej! - u përgjigj Mihali dhe u kthye nga dera prej druri me ngjyrë të errët. - Eva! - thirri. - Hapma derën!

- Mihal! - u dëgjua nga brenda zëri i Evës gjithë hezitim.

- Po unë jam! Ma hap derën!

- Largohu, të lutem! Nuk dua të të shoh! Çdo gjë ka marrë fund!

- Kur të ma thuash këtë, të më shikosh në sy! Hape këtë derë, sepse do ta shqyej dhe nuk do të ma falë nëna jote!

Për pak kohë nuk u dëgjua asnjë zë. Mihali u hodh me gjithë peshën e tij drejt derës, por ajo rezistoi. Zonja Nina, që ishte pranë tij, shtangu. Mihali mblodhi forcat dhe u sul përsëri drejt derës, e cila kësaj here lëvizi pak më shumë.

- Çfarë po bën, - i tha Eva nga brenda.

- Po shqyej derën! - iu përgjigj Mihali. - Do ta hapësh më në fund apo të thyej edhe ndonjë dorë?

U dëgjua zhurma e çelësit që u rrotullua në bravë, por askush nuk ia hapi derën. Mihali vështroi për pak çaste nënën e saj dhe më pas u fut, duke mbyllur derën pas vetes. Gruaja u largua, sado që do të donte t'i dëgjonte të gjitha ato që do të thuheshin. Ky djalosh nuk ishte si të tjerët me të cilët qe pleksur vajza e saj.

Mihali u fut në dhomën e pandriçuar. Silueta e errët e Evës dallohej mbi krevat. U afrua dhe u ul pranë saj.

- Atëherë? - e pyeti me ëmbëlsi. - Të erdhi keq për mua dhe ma hape derën më në fund? E pse gjithë kjo errësi?

- Mos e ndiz dritën! Nuk e duroj dot! - i tha ngadalë.

- Shumë bukur, do të bëj çfarë të duash ti... Por, a e di që po sillesh si fëmijë?

- Si mund të thuash diçka të tillë pas gjithë atyre që mësove?

- Eva, të lutem çohu, të ndezim ndonjë dritë e të flasim si njerëz! - i foli ashpër.

- Jam shumë keq... nuk dua të më shohësh në këtë gjendje!

- Përse ju femrat jeni kaq të fiksuara me pamjen tuaj?

- Sepse prej saj varet interesimi juaj!

- Por në këtë çast është gjëja e fundit që më intereson!

Mihali e gjeti abazhurin duke e kërkuar me dorë në errësirë dhe e ndezi. Një dritë e ëmbël u përhap në dhomë. E vështroi. Ishte e pakrehur, me sy të ënjtur nga e qara dhe e mbledhur kruspull. E tërhoqi që të ngrihej dhe e shtrëngoi në krahët e tij.

- Si përfundim, po ma vërteton se sa e pamend je! - i tha dhe i puthi flokët. - Ç'janë këto gjëra?

- Me të vërtetë nuk e dua diçka të tillë. Nuk kisha menduar kurrë për fëmijë. Ma merr mendja se nuk jam krijuar për t'u bërë nënë. Por, që në çastin që mjeku më tha se nuk mund të bëj...

- Mjeku nuk të tha një gjë të tillë! Unë isha aty! Tha thjesht se do ta kemi pak të vështirë... E çfarë pastaj?

- Mihal, le të mos fshihemi pas gishtit! Që të dy e dimë se ndoshta nuk do t'ia dal!

- E, pastaj çfarë?

U largua nga krahët e tij dhe e vështroi.

- Ç'do të thotë kjo? Pse të martohesh me mua, nëse nuk mund të bëj fëmijë?

- Sepse të dashuroj dhe përveçse fëmijë, mund të bësh shumë gjëra të tjera për mua, ashtu sikurse edhe unë për ty.

- Do të vijë një çast që kjo nuk do të jetë e mjaftueshme!

- Nuk them se jo, ndoshta mund të ndodhë diçka e tillë, por tani më mjafton fakti që të dua kaq shumë! Dhe dua të jetoj të sotmen! Nëse ndonjë moment do të duam fëmijë, do të përpiqemi dhe nëse nuk ia dalim, por e kemi të domosdoshme, do të birësojmë! Për atë Zot, vogëlushe! Që tani do të diskutojmë për fëmijë? Nëse nuk do të më tërhiqje zvarrë për te mjeku, nëse nuk do të kishe dyshime, nuk do të dinim asgjë! Jam i dashuruar me ty, zemër... Pa ty ndihem i gjymtuar, rresht së ekzistuari. Po ti më dashuron?

- Ndaj nuk dua të të bëj keq... sepse të dashuroj.

- Nëse më zbon, do të më bësh të keqen më të madhe. Në fund të fundit, lumturia ime je ti dhe jo fëmijët që do të më bëje!

Eva uli kokën. Mihali e mori në krahë dhe ngjiti buzët e tij me të sajat, pikërisht në çastin kur u sigurua se kjo grua që oksigjeni i tij. E shtrëngoi pas vetes, duart e tij shëtisnin në trupin e saj që po dridhej, dhe ajo u përkul mbrapa për ta pranuar. Por në çastin e fundit erdhën në vete dhe u kujtuan se ku gjendeshin, ndaj u larguan nga njëri-tjetri.

- Atëherë? - pyeti përsëri Mihali. - Do të martohesh me mua?

- Mihal...

- Eva, mjaft! Po shkoj jashtë të pres babanë tënd dhe të betohem se, nëse nxjerr nga goja qoftë edhe një fjalë nga ato që na tha mjeku, do të të rrah! Këtë do ta dimë unë dhe ti! Deri në verë do të jemi martuar! - Një çast më pas u ngrit dhe e vështroi në sy. - Do të të pres në dhomën e ndenjjes, - shtoi dhe doli nga dhoma.

Eva, kur mbeti vetëm, hodhi sytë rreth e rrotull. I dukej e pabesueshme ajo që kishte ndodhur. Në çastin që mendonte se kishte humbur gjithçka, po fillonte gjithçka përsëri nga fillimi. Mihali e dashuronte shumë, tashmë që e sigurt, por edhe ajo, nëse nuk e kish dashur, e dashuroi nga qëndrimi i tij. U betua t'i qëndronte pranë, të bëhej bashkëshortja më e mirë që kishte ekzistuar ndonjëherë. Nuk deshi ta dëgjonte zërin e ndërgjegjes që i pëshpëriste disi me ironi se kurrë nuk kish mundur të mbante asnjë betim.

Mihali doli nga dhoma dhe u drejtua për te dhoma e ndenjjes. I gjeti të dy prindërit e saj duke pritur. Foti

Livathinosi u ngrit dhe të dy burrat i dhanë dorën njëri-tjetrit dhe më pas u ulën. Zonja Nina solli diçka për të pirë. Mihali i kërkoi leje për të tymosur dhe zoti Foti buzëqeshi dhe i tregoi se edhe ai vetë pinte cigare. Ndezën cigaret dhe pasi i thithën lëshuan një re tymi ngjyrë gri që qëndronte pezull në ajër.

- Atëherë?... - filloi babai i Evës.

Mihali e vështroi me guxim. - Unë dhe Eva dashurohemi.

- Këtë e kisha kuptuar edhe unë! - u përgjigj me përzemërsi burri tjetër. - Por nga sa më tha gruaja, për pak do të kishim nevojë për derë të re!

Mihali qeshi i vënë në siklet. Sytë jeshilë të vjehrrit të ardhshëm ishin identikë me të Evës. - Më falni, isha pak...

- Mos u justifikoj, nuk e thashë që të ndihesh keq! Ç'të bëri ime bijë që humbe toruan?

- Bija juaj është një vajzë e mrekullueshme dhe siç ju thashë, jam i dashuruar me të... Prandaj kam ardhur sonte... Dua të martohem me të...

Livathinosi mori një pamje serioze dhe e vështroi thellë në sy, ndërsa Mihali nuk i uli sytë.

- Nuk je pak i vogël për një vendim të tillë? - e pyeti burri i pjekur.

- Jam njëzet e pesë vjeç, zoti Livathinos.

- Prapë i vogël je, mos të përmend faktin se Eva është njëzet e tetë!

- E pastaj?

- Dua të them... nuk është diçka e zakonshme.

- Më falni që po ju ndërpres, por kur dashuron një femër, nuk të intereson mosha e saj dhe për më tepër kjo diferencë kaq e papërfillshme në moshë për të cilën po flasim!

- Aha... Ushtrinë e ke bërë ma merr mendja!

- Natyrisht!

- E, çfarë pune bën?

- Kam një dyqan dhuratash në Ambelokipi, por shesim edhe me shumicë. Kam marrë një përfaqësi nga Selaniku dhe synoj të marr edhe të tjera... Zoti Livathinos, mund të mos jem i pasur, por kam ndër mend të bëhem.

Burri buzëqeshi. - Mihal, biri im, jam njeriu i fundit që do të stepej nga fakti se kandidati për dhëndër nuk ka pará. Kur u martova me gruan time punoja nga mëngjesi në darkë në ndërtim, por fati më ndihmoi dhe arrita aty ku jam sot! Sekret i është gjithmonë puna! Për më tepër Eva ka pasurinë e saj...

- Ju lutem! Mos më fyeni, duke më folur për pajë!

- Në rregull, por duhet të dish se vajza ime ka shtëpinë e saj dhe do t'i jap edhe një dyqan në rrugën "Patision" për të pasur të ardhurat e saj, në rast se nuk do të dëshirojë të punojë pas martesës.

- Atë çka keni ndër mend t'i jepni, ia thoni asaj! Mua nuk më intereson!

Atë çast u shfaq Eva dhe të gjithë u kthyen nga ajo. Ishte krehur dhe kishte fshehur sytë e skuqur duke bërë një makijazh të lehtë.

- Më në fund, mirë se erdhe! - tha gëzueshëm babai i saj.

- Ma merr mendja se njiheni!

Eva buzëqeshi dhe u ul pranë Mihalit. - Paksa... - u përgjigj me zë të ulët.

- Shumë mirë, nuk do të lodhemi me prezantimet! Mihali thotë se dashuroheni, është e vërtetë?

- Po...

- Dhe dëshiron të martohet me ty... Po ti?

- Edhe unë...

- Shumë bukur! Atëherë nuk na mbetet gjë tjetër veçse të njihemi me prindërit e tu! Vërtet Mihal, ke folur me ta?

- Do ta bëj sonte...

- Po nëse kanë kundërshtime? - u hodh nëna e Evës pa fshehur shqetësimin në zërin e saj.

Mihali buzëqeshi para se të përgjigjej.

- Zonja Livathinos, prindërit e mi do të miratojnë çdo vendim timin, të jeni e sigurt! Për më tepër për çështje kaq personale, vendos unë!

Nuk i shpëtoi ndjesia e çlirimit në sytë e gruas së pjekur, por i jepte të drejtë duke pasur parasysh historinë e Evës.

- Atëherë mendoj se nuk ka mbetur asgjë tjetër, veçse t'ju jap bekimin tim! - tha gëzueshëm Foti Livathinosi dhe u çua t'i përqafonte.

Orët në vazhdim kaluan duke bërë plane e programe. Vendosën që të dielën të njiheshin dy familjet dhe në vigjilje të Krishtlindjeve të shkëmbenin unazat në një rreth të ngushtë familjar. Dasma do të bëhej në fillim të verës, kur të kthehej dhe Simoja, vëllai i Evës, nga Franca, dhe do të kishin kohë për të përgatitur banketin, të cilin Livathinos bëri të ditur se do ta merrte vetë përsipër.

Mihali u largua nga shtëpia e Evës pak para mesnate dhe kur dera pas tij u mbyll, babai iu kthye Evës me një ton të ashpër.

- Dhe tani që u largua djali, mbetëm vetëm, zonjushë!

- Çfarë do? Nuk të pëlqeu Mihali? - reagoi Eva.

- E kundërta! Për herë të parë je lidhur me një njeri për së mbari! Dhe nëse mendon se kaq kohë kam fjetur gjumë, është ngaqë di si ta bëj mirë këtë gjë. Nuk e di sesi, por të ka qëlluar një djalë i rrallë!

- E pse ma thua sikur po më qorton? Sikur të kem bërë ndonjë gjë të keqe?

- Sepse kam frikë mos bësh diçka dhe do ta lëndosh këtë djalë që të adhuron! Mblidh mendtë e kokës dhe përpiqu ta bësh të lumtur!

- Ç'janë këto që i thua ashtu vajzës? - ndërhyri nëna e saj. Po atë çast Livathinosi iu kthye asaj.

- Ti shiko punën tënde! Të gjitha femrat e shtëpisë, që kur arrita të kem ca pará në duar, janë çmendur! Mendoni se jemi bërë familja e Onasit dhe shkoni pas lukseve me të cilat unë kurrë nuk kam qenë dakord! Shkëputu nga shoqëritë që ke me ato bishtpërdredhurat dhe përkushtoj burrit tënd! Ta dish se nuk kam për të të falur kurrë, nëse nuk do të jetë e suksesshme kjo martesë! Sepse, nëse nuk do të jetë e suksesshme, do ta kesh fajin vetëm ti dhe askush tjetër! U sqaruam?

- Po baba... Do të bëj çdo gjë që është e mundur që Mihali të jetë i lumtur.

- Qëllimi është që të jeni të dy të lumtur së bashku, bija ime, - u zbut babai i saj dhe e përqafoi.

Ditët, derisa të vinte viti 1991, kaluan si vetëtimë, askush nuk i kuptoi. Atë natë, prindërit e Mihalit, edhe pse u befasuan nga vendimi aq i papritur i djalit të tyre për t'u fejuar, pas një periudhe aq të shkurtër kohe nga prishja e lidhjes së tij të mëparshme, nuk thanë asnjë fjalë. E shihnin kaq të lumtur djalin e tyre, saqë çfarëdo shqetësimesh që kishin i mbanin për vete dhe kryesisht e ëma.

Kur u njohën me Evën, babai i tij u entuziazmua, por nëna nuk mund të rinte pa menduar se nusja e saj kishte

diçka që i kujtonte Krisën, vajzën e mëparshme që djali i saj kishte zgjedhur si shoqe jete. Me ndryshimin se prindërit e Evës qenë shumë më tepër simpatikë dhe sidomos babai i saj. Por zonja Marta u habit dhe nuk i edhi aspak mirë që në fejesë nuk do të ishte Markela.

- Pse? - e pyeti të birin dhe në zërin e saj dallohej qartë njëfarë qortimi.

- Sepse thamë të bëhet në rreth të ngushtë familjar! - iu përgjigj prerë i biri dhe ajo e kuptoi se nuk kish qenë vendimi i tij, dhe se as ai nuk ishte dakord, prandaj dhe ishte i nervozuar.

- Më fal, o bir, ju do fejoheni dhe mund të bëni çfarë të doni, por Markelën e kemi si pjesëtare të familjes! Kaq vite të ka qëndruar pranë, s'të ka lënë kurrë vetëm në momentet e vështira që ke kaluar dhe ti po e përjashton tani nga gëzimet e tua?

- Pse po kërkon sherr? Nuk e kupton? Nëse fillojmë të ftojmë miqtë, atëherë do të na duhet të ftojmë edhe shoqet e Evës dhe ne nuk duam!

- Po, por Makelën nuk e ke shoqe! E ke motër! Mendoj se do ta lëndosh nëse nuk e fton, dhe, për më tepër, ajo ju prezantoi me njëri-tjetrin, në shtëpinë e saj rend për çdo gjë...

- Markela do ta kuptojë kur t'ia shpjegoj, ndërsa ti nuk do që ta kuptosh! - Mihali ndezi një cigare i nervozuar.

- Mirë, o bir... Si ta mendosh, - iu përgjigj e trishtuar nëna e tij, por para se të dilte nga dhoma u kthye dhe e vështroi. - Mihal... vetëm një gjë po të them. Mos e nxirr kurrë Markelën nga jeta jote, kushdo që të ta kërkojë! Askush s'ka për të të dashur sa ajo vajzë.

Zonja Marta e la vetëm me mendimet e tij, të cilat nuk qenë dhe më të mirat e mundshme. E vërteta ishte se pikëpamjet

e Evës ishin të padiskutueshme në lidhje me çështjen për të cilën po bisedonte me nënën e tij. Çfarëdo që i tha, nuk arriti ta bindte se Markela nuk ishte thjesht një shoqe dhe se atë ditë donte ta kishte pranë. Në fund u tërhoq që të mos grindeshin në prag të fejesës. Problemi qëndronte se duhet t'ia thoshte vetë Markelës. Ndezi një tjetër cigare. *“E fundit, - mendoi, - dhe pastaj do të nisem. Duhet t'ia them.”*

Kurrë nuk e kuptoi nëse e lëndoi, nëse ajo u zemërua me të apo nëse e kuptoi se nuk kishte qenë vendimi tij që ta përjashtonte nga gëzimi i tyre. E pranoi lajmin e qetë, e përqafoi për ta uruar dhe i kërkoi që t'ia përcillte urimet edhe Evës. I bëri një ftesë të hapur për në shtëpinë e saj, kur të mundeshin, por asnjë fjalë pakënaqësie nuk doli nga buzët e saj, asnjë vështrim qortues nuk ra mbi të, dhe kjo e bëri të ndihej edhe më keq. Ndërroi bisedë, sepse nuk mund të duronte më. I kërkoi t'i thoshte se si ia kalonte Stefani, nëse ishte mësuar me idenë e shtatzënisë.

- Mendoj, - iu përgjigj, - se e ka pranuar tashmë. Sigurisht e tepron me kujdesin që tregon dhe më ngre nervat, por e kuptoj.

- Mjeku, çfarë thotë?

- Se jam shumë mirë dhe s'ka asgjë për t'u shqetësuar! Po le t'i lemë të miat! Të tuat kanë rëndësi! I zgjodhët unazat e martesës?

- Po... Domethënë Eva zgjodhi ato që i pëlqyen. Burrat nuk u kushtojnë rëndësi këtyre gjërave... Markela...

Nuk mund të vazhdonte kështu, nuk mund të shtirej sikur asgjë nuk kishte ndodhur. Gjithçka mund t'ia falte mikja e tij, por jo burracakërinë. - Markela, - përsëriti me vendosmëri më të madhe, - dua ta dish... - Por nuk mundi të vazhdonte.

- E di, - i pëshpëriti ajo me butësi. - Nëse do të varej vetëm prej teje, do të isha edhe unë në fejesën tënde...

- Nuk dua t'i mbash mëri Evës. Nuk e bën nga ligësia dhe ty të do... por...

- Mihal, mendoj se po e ekzagjeron! Nuk e kuptoj pse po sillesh si fajtor! Thatë se do ta bënit fejesën në rreth të ngushtë familjar. Sido që të ndihemi unë e ti, nuk jemi një familje! Nëse fillon të bësh përjashtime, do të mblidhen aq sa nuk i nxë shtëpia! Në fund të fundit edhe Eva ka shoqet e saj! E imagjinoj ç'do të bëhej nëse do t'i ftonte? Prandaj po të them... Nuk është absurde...

- Por doja të të kisha pranë...

- Pranë teje do të jetë Eva dhe kjo ka rëndësi! Gruaja që ti dashuron! Eja tani, mos bëj si fëmijë!

Po e gënjente, por fatmirësisht Mihali nuk e kuptoi, ndoshta ngaqë thellë-thellë ato donte të dëgjonte, që të zhdukeshin brejtjet e ndërgjegjes që po i merrnin frymën. Gjithë pikëllimin ia shfryu burrit të saj dhe Stefani e dëgjoi me shumë vëmendje dhe qe dakord me të për mënyrën se si ajo kishte reaguar.

- Shumë mirë bëre, zemër, - miratoi ai dhe e përqafoi. - Mihali nuk ka faj.

- Ajo! Ta pata thënë! Do që ta ndajë prej nesh...

- Kryesisht prej teje...

- Po nuk kam për ta lënë t'i dalë e saja! Do të luftoj për Mihalin! Ti nuk e di se çfarë ka qenë ai për mua dhe çfarë vazhdon të jetë. Atëherë, në adoleshencë, kur e kam njohur, sapo më ishin ndarë prindërit. Kisha kaluar muaj të tërë me sherre, të bërtitura dhe të qara. U ndanë dhe nëna ime ra në depresion. Nuk mund ta pranonte që pas aq vitesh martese, burri i saj kishte ikur me një grua tjetër më të re. Unë isha

ajo që paguaja gjithçka. Arriti deri aty sa të më thoshte se, nëse nuk do të më kishte mua, do të mund ta rregullonte sërish jetën e saj, ndërsa me një vajzë kaq të rritur, kush do t'ia hidhte sytë?

- Zemër, pse po i kujton tani të gjitha këto?

- Sepse atëherë kisha vetëm Mihalin, shtëpia e tij qe streha ime. Nëna dhe babai i tij u bënë familja ime, familja që çdo fëmijë dëshiron të ketë. Ndërsa tani hyri në jetën e tij kjo... Nuk kam për t'ia falur kurrë! Të paktën ta bëjë të lumtur, se përndryshe...

E la fjalinë përgjysmë, por Stefani nuk kishte asnjë dyshim. Nëse Eva do ta lëndonte Mihalin, do të përballej me gruan e tij. Një perspektivë ogurzezë...

Pak ditë pas fejesës, Mihali erdhi me Evën në shtëpinë e tyre. Dukej qartë se e kishte ndjekur pas pa kurrfarë dëshire. Stefani e admiroi edhe një herë gruan e tij për gjakftohtësinë e saj. Ajo bëri sikur nuk e kuptoi humorin e... rivales, përkundrazi, i mirëpriti dhe shumë shpejt arriti ta përmbyste klimën negative, deri në atë pikë sa Eva, kur Mihali i propozoi të largoheshin, nuk pranoi dhe vazhdoi diskutimin që kishte me Markelën në lidhje me fustanin e nusërisë.

Pyetja që bëri Mihali më pas, për pak sa nuk solli gjëmën. Stefani pati përshtypjen se para syve të tij u luajt një lojë ku rezultoi fituese - jo se dyshonte për këtë - gruaja e tij. Krejt papritur, Mihali e pyeti shoqen e tij: - Markela, a do të na i vini kurorat ti me Stefanin?

Pas pyetjes ra heshtja, por pamja që kishte marrë Eva, tregonte se ishte bërë helm e vrer.

Markela e vuri re dhe u kthye nga ajo. - Tani po e dëgjon ti këtë gjë? - e pyeti.

- Po... Domethënë nuk e kishim diskutuar... - Tani Eva dukej që ve në siklet.

- E po, turp të kesh, zotëria jote! - Markela ishte kthyer e zemëruar nga Mihali.

- Por unë...

- Ti duhet të mësosh se nuk mund ta marrësh vetë një vendim të tillë, vetëm nëse vendos të shkosh vetëm për t'u martuar! Pse e vë Evën në një pozitë kaq të vështirë?

- Po mendova se meqenëse ti je mikja ime më e mirë...

- Edhe Eva ka mike të mira! Ç'janë këto gjëra?

- Markela unë... - u përpoq ta justifikonte Eva reagimin e saj.

- Mos u mërzit, Eva! - e ndërpreu Markela. - Sido që të jetë, nuk mund të pranoj!

- Pse? - ishte Eva që po e pyeste duke kaluar nga njëra surprizë në tjetrën.

- Sepse, para së gjithash, kur të martoheni, unë do të jem në periudhën e fundit të shtatzënisë dhe do të kem hallet e mia! Pastaj, ka edhe diçka tjetër... Vjehrra ime thotë se nuk është mirë që një grua shtatzënë t'iu vërë kurorat një çifti sepse iu sjell tersllëk dhe... i lë pa fëmijë!

- Këto janë besëtytni të kota dhe nuk i kam dëgjuar herë tjetër! - kundërshtoi Mihali.

- Mundet, por nuk do të rrezikoj.

Kishte diçka në tonin e zërit të saj që e bëri Evën ta shikonte me dyshim, por nuk pyeti asgjë më tepër.

- Çështja konsiderohet e mbyllur! - thirri Markela hareshëm.

- Keni ndër mend ndokënd për kumbar? Përveç meje natyrisht!

- Po... domethënë, një shoqja ime e vjetër e klasës më propozoi që të jetë ajo, - shqiptoi me ndrojtje Eva, - por nuk e kam diskutuar ende me Mihalin.

- Cila është ajo? - pyeti Mihali i pakënaqur.

- Zeta...

- Zeta? Aq përpjetë sa e mban hundën ajo, nuk arrin të shohë mirë! Si do t'i këmbejë kurorat, - tha tërë ironi Mihali.

- Tani po tregohesh i padrejtë! Ajo të simpatizon shumë. Zeta është jashtë mase e pasur, - tha duke u kthyer nga Markela. - Ka trashëguar një pasuri tepër të madhe nga i ati. Dikur kanë pasur edhe një minierë diamanti në Afrikë, por nuk e di çfarë ndodhi dhe babai i saj e humbi para se të vdiste. Gjithsesi, kanë jashtëzakonisht shumë pará!

- Edhe shumë snobizëm gjithashtu! - vazhdoi Mihali.

- Pse nuk e pranon faktin se ajo vajzë thjesht është rritur ndryshe? Njihe njëherë para se ta refuzosh! - e qortoi Markela, duke e habitur përsëri Evën dhe iu kthye përsëri asaj. - Po të isha në vendin tënd, do të pranoja pa e menduar dy herë! S'mund ta dish kurrë se ç'përfitime mund të kesh nga njohje të tilla...

Shumë vite më vonë, Markela pyeste veten nëse qiejt qenë të hapur në çastin kur ajo po thoshte ato fjalë dhe nëse fati, kur e dëgjoi, kish buzëqeshur me keqdashje dhe kish skicuar atë moment në mendje e tij lojën që do të luante.

Por, po atë mbrëmje, sapo u larguan, Eva i bëri Mihalit një pyetje të drejtpërdrejtë në lidhje me atë që i qe ngulitur në mendje.

- Nuk më thua... - ia nisi sapo u futën në makinë, - Markela e di për mua?

- Të dijë çfarë?

- Mihali, nuk të shkojnë fare pyetjet idiote! Po të pyes nëse Markela ka dijeni për mua në lidhje me çështjen e fëmijës.

- Shumë mirë pra... Po! E di! Që ditën e parë madje!

- Si munde të thoshe diçka timen kaq personale...

- Nuk ishte vetëm diçka personale e jotja! Kishte lidhje edhe me mua! Edhe unë e kisha humbur toruan, ndërsa ti, nëse e mban mend, nuk pranove të më thoshe asnjë fjalë atë mbrëmje! Te Markela erdha pra, që të bisedoja me të.

- Po ajo? Çfarë të këshilloi? Nuk të tha të hiqje dorë, të gjeje një tjetër?

- Sigurisht që jo! Që në çastin e parë mbajti anën tënde!

- Kush? Markela?

- Edhe Stefani! Që të dy më vunë në dukje se doja të martohesha me ty dhe jo... prit të kujtohem si ma tha Markela... a, po! Një makinë riprodhimi!

- Më le pa fjalë... Tani po ndihem keq sepse...

- E kupton tani pse doja që të ishte përkrah nesh ditën e fejesës?

- Po pse nuk the asgjë? Pse më le që të tregohesha aq mosmirënjohëse? Nuk është hera e parë që kjo vajzë më mbështet! Kësaj here madje pa e ditur fare unë! Duhet të ma kishe thënë!

- Eva, në të ardhmen duhet të mësosh që t'i gjykosh më drejt njerëzit. Markela është një krijesë e rrallë, por nëse do ta merrte vesh se në njëfarë mënyre kisha imponuar prezencën e saj në fejesë, s'do të më fliste më me gojë. Dhe nuk u tregua dashakeqe. Nëse do ta dish, të justifikoi plotësisht dhe, siç e pe edhe vetë, nuk të mbajti mëri!

- Nuk di çfarë të them...

- Do ta njohësh Markelën dhe do ta duash po aq sa edhe unë.

Por ai po kërkonte të pamundurën. Eva nuk ia kishte dalë kurrë në jetën e saj të takonte një femër dhe ta donte atë pa e parë si rivale. Ky qëndrim qe mishëruar në qelizat e saj.

Markela, nga ana tjetër, kur mbetën vetëm, duhet të përballej me qëndrimin e Stefanit, që dëshmonte njëfarë dyshimi.

- Pse më shikon ashtu? - e pyeti me ton të ashpër.

- Sepse, sado që mundohem, nuk mund ta kujtoj se kur nëna ime ka shprehur një mendim të tillë në lidhje me kumbarin dhe shtatzëninë! - iu përgjigj ai duke buzëqeshur.

- Ndoshta s'ka qëlluar ta thotë në praninë tënde! - iu përgjigj Markela dhe filloi të mblidhte gotat.

- Lëri gotat, zonja Karajani, se nuk shpëton aq lehtë prej meje!

- Shumë mirë pra, nuk doja që t'iu vija kurorat!

- Këtë e kuptova, por dua të di arsyen!

- Para së gjithash, nuk e pe? U bë helm, sapo dëgjoi propozimin e Mihalit! Nëse do të pranoja, sapo të largoheshin prej këtej do të plaste sherri! Nga ana tjetër...

- Këtë... "anën tjetër" po pres që të mësoj!

- Nuk dua që t'i prek kurorat e martesës së tij. Nuk dua ta mbaj atë mëkat mbi supe. Më mjafton që u bëra shkas që të njiheshin.

- Kaq shumë shqetësohesh?

- Sa herë që i takoj, shqetësimi shtohet edhe më tepër! Pse nuk e kupton që kjo grua nuk bën për të? Mihali është shumë i ndjeshëm...

- Pse nuk i ke thënë kurrë as edhe një fjalë të vetme kundër saj? Ndoshta do t'ia hapje sytë!

- S'kishte për të më dëgjuar! Mihalit iu mbyllën sytë, s'di si ta them, iu verbuan fare. Të vetmen gjë që do të arrija, ishte se do ta largoja prej meje, dhe këtë nuk e duroj dot. Nuk e di nëse të duken të tepruara ndjenjat që kam për Mihalin...

- Të them të vërtetën shpeshherë bëhem xheloz...

- Për Mihalin?

Habia që dallohej në zërin e saj e bëri Stefanin të buzëqeshte.

- Jo për Mihalin... por për miqësinë tuaj. Nuk ekzistojnë miqësi të tilla, Markela. Janë aq të rralla, saqë kur i has mbetesh i mrekulluar, bëhesh edhe pak xheloz. Ndoshta do të vijë një çast që ta kuptojë këtë gjë edhe Eva.

- Dyshoj për këtë, - pëshpëriti Markela. - Është gjithmonë aq e zënë duke u marrë me veten ajo vajzë, saqë asgjë nuk i bën përshtypje. Prandaj kam frikë.

Tani po ndiqte ceremoninë e martesës në kishë, e ulur në karriget e para, me barkun e fryrë dhe foshnja e tensionuar rrotullohej vazhdimisht në bark gjatë ceremonisë. E vërteta që se edhe ajo ishte nervozuar duke pritur nusen, pritje që i qe dukur e pambarim, por duhet ta pranonte se Eva ishte nga nuset më të bukura që kish parë ndonjëherë, për të mos thënë më e bukura.

Buzëqeshi kur dëgjoi emrin e saj nga goja e priftit. Mundi të kuptonte se nuk i pëlqente dhe aq emri “Evanthia”, ndaj nuk ia dinte askush. Madje, njëherë, e kish dëgjuar të pranonte se “Eva” qe emri i saj i pagëzimit. Si përfundim, kjo vajzë i jepte tepër rëndësi pamjes së jashtme dhe fare pak përmbajtjes. Gjatë muajve që ndërmjetësuan deri në dasmën e saj me Mihalin, Eva bëri përpjekje të konsiderueshme që t’i afrohej Markelës, madje shumë herë kërkoi mendimin e saj për çështje që lidheshin me dasmën apo me shtëpinë, të cilën e mobiloi me shijen e saj të shtrenjtë. Livathinosi nuk u kursye aspak për përgatitjet e

së bijës dhe Markela e simpatizoi për mënyrën se si mori përsipër gjithçka vetë, pa i shkaktuar Mihalit as qejfmbetjen më të vogël. Apartamenti që u dha për të banuar, ishte një apartament i madh me katër dhoma në katin e fundit të një pallati, të cilin e kishte ndërtuar ai vetë në Halandri, ndërsa dyqani në rrugën “Patision”, nga i cili do të merrte qiranë, kishte vlerë të madhe. Livathinosi nuk e regjistroi në emër të Evës këtë pasuri të patundshme, gjë që e habiti Markelën, por nuk e komentoi. Gjithsesi, jeta e Mihalit dhe e Evës po fillonte për së mbari. Sesi do të vazhdonte, kjo ishte ajo që e shqetësonte...

Ceremonia përfundoi disi nxitimthi, sepse prifti do të kryente dhe një ceremoni tjetër martese dhe ishte vonuar mjaft. Çifti qëndroi në vendin e caktuar për të bërë urimet, por Markela dhe Stefani u afruan të fundit, për të shmangur qëndrimin në këmbë. Fakti që muajt po kalonin, nuk e kishin qetësuar aspak burrin e saj, i cili kishte mobilizuar nënën e tij në mënyrë që Markela të mos lodhej fare. Vajza lumturohej që shkonte mirë me të vjehrrën, sepse, tashmë, kalonte kaq shumë orë me të, sa që do të që një torturë e vërtetë nëse do të kishin probleme në marrëdhënien e tyre. Nëna e saj vinte rregullisht, por, që prej moshës së adoleshencës së Markelës e në vazhdim, mes tyre u vendos një shtresë e hollë akulli.

Kur u erdhi radha, Markela iu afrua çiftit e mallëngjyer. Puthi Evën për ta uruar dhe ajo i pëshpëriti: - Më në fund mbaroi edhe kjo torturë! U lodha duke dëgjuar të njëjtat gjëra dhe duke iu përgjigjur urimeve të rëndomta!

Markela i buzëqeshi dhe u kthye nga Mihali dhe e përqafoi. - Jetë të lumtur, miku im... - e uroi dhe e pa thellë në sy. - Meriton gjithë lumturinë e kësaj bote!

- Faleminderit, motra ime... - iu përgjigj i mallëngjyer edhe ai. - Dhe ta dish se të dua shumë.

U puthën me njëri-tjetrin pa u nxituar, edhe pse e ndienin që Eva, pranë tyre, mezi po duronte.

- Eja Mihal! - i tha ajo në fund. - Duhet të dalim në fotografi me të afërmit dhe prifti po nxiton për ceremoninë tjetër!

Mihali i hodhi një vështrim shfajësues çiftit, i cili po i buzëqeshte dhe shkoj pas Evës, që po e tërhiqte tashmë prej dore.

Në banketin që pasoi gjithçka ishte me bollëk, dhe kuptohej se përzgjedhjen e kishte bërë Eva. Ashtu siç ishin bërë shpenzime të panevojshme në kishë, për të treguar që ishin të pasur, edhe hoteli që kishin zgjedhur për të bërë banketin ishte tepër luksoz, për të treguar të njëjtën gjë. Markela dhe Stefani u ulën në tavolinën që u kishte caktuar Eva, bashkë me disa shoqe të saj, pasi shoqet e universitetit nuk ishin ftuar, dhe u ndjenë sikur gjendeshin në një botë tjetër. Veshje të atelieve më të dëguara të modës, bizhuteri të çmuara dhe fodullëk. Ato nuk i kushtuan aspak rëndësi Markelës, përderisa vetëm duke i hedhur një vështrim, e kuptuan se nuk ia vlente barra qiranë të merreshin me të, dhe me zell të madh filluan të komentonin për gjithçka, madje flisnin me përçmim edhe për nusen, që ishte shoqja e tyre. Ia nisën me fustanin e nusërisë, i cili sipas tyre nuk ishte blerë shtrenjtë, vazhduan me kostumin e dhëndrit, që nuk ishte qepur nga ndonjë atelie e huaj mode dhe brenda pak minutash kishin marrë nëpër gojë gjithë dasmën. Stefani dukej se po argëtohej, por Markela gati sa nuk po plaste. Sapo u pre torta shumëngjyrëshe, u ngrit papritur, dhe pa përshëndetur asnjërin prej atyre që gjendeshin në tavolinë,

u largua, ndërsa Stefani e ndoqi pa e diskutuar. Iu afruan çiftit, që i vështroi me habi.

- Po... si? Po largoheni që tani? - u ankua Mihali.

Stefani mori menjëherë përsipër të nxirrte gruan e tij nga pozita e vështirë dhe, përveç kësaj, po kuptonte se Markela ishte aq e acaruar, saqë po të hapte gojën, do të shkatërronte gjithçka. - Vogëlushja ime nuk është në gjendje ta gdhijë, ashtu si dikur! - shpjegoi duke qeshur. - Nuk dua që ajo ta mundojë më veten. Ti e kupton vetë, Mihal, dhe nuk e merr për keq!

- A ndihesh mirë? - Mihali e vështroi i vrenjtur në fytyrë.

- Po... shumë mirë, por Stefani shqetësohet si zakonisht dhe për të qenë e singertë, ndihem pak e lodhur... nxitoi të përgjigjej Markela, për të mos nxjerrë nga goja të gjitha ato fjalë që i kishte në majë të gjuhës, por që nuk duhej t'i thoshte në atë moment.

U puthën për t'u përshëndetur dhe dolën në ajër të pastër.

- A mund të ecim pak? - pyeti të shoqin dhe ai ia hodhi dorën në sup dhe sinkronizoi hapat e tij me hapat e saj.

Hoteli ndodhej përballë detit dhe shumë shpejt u gjendën në breg të detit nën dritën e hënës. Markela ngriti sytë dhe vështroi qiellin.

- Shiko, Stefan... - i tha, dhe zëri i saj tingëlloi i qetë. - Shiko dy re të çuditshme.

Stefani ndoqi vështrimin e saj. Hëna me formën e saj të rrumbullakët varej në mes të qiellit dhe dy re, që ngjanin me dy vija vertikale, të cilat dalloheshin nga reflektimi i dritës mbi to, po i afroheshin. Nuk u shpërndanë, nuk ndryshuan formë, dy vija të bardha u afruan dhe qëndruan majtas dhe djathtas atij disku të rrumbullakët, si një lojë tris që dikush e kish harruar pa plotësuar.

- Natë e bukur... - pëshpëriti ai. - Nuk bën vapë.

- Po... ngrica doli edhe jashtë hotelit, - komentoi Markela dhe hidhërimi që dallohej në zërin e saj e bëri t'i kthente sytë nga ajo.

- Gjithçka e ke marrë ters! - e qortoi me ëmbëlsi.

- Nuk e ke idenë se sa lutem që të kem gabuar! Por të gjithë këta njerëz... janë kaq të shtirur. I pe... i dëgjove... Përçmuan gjithçka! Dhe supozohet se janë shoqet e saj, por edhe ato janë po aq bosh sa edhe Eva. Kjo sjellje e mallkuar vetëm për t'u dukur! Dhe le të mos ketë asgjë përbrenda!

- Të ka shkuar ndonjëherë nëpër mend se pikërisht këtë po kërkon edhe miku ynë?

- Çfarë po thua?

- Po them se, nëse e mendon mirë, që të dyja vajzat që ai përzgjedhi dhe bëri publike, kishin të njëjtat karakteristika. Mihali sikur është krenar kur ka përkrah femra të tilla! Që të mos them se duket me të vërtetë i lumtur!

Markela e vështroi për pak çaste e shqetësuar. - Nuk them se s'ke fare të drejtë në ato që thua, por unë shqetësohem...

- A mund të kthehem në shtëpinë tonë tani dhe të shqetësohesh e shtrirë në shtrat? - e ndërpreu Stefani dhe nga pamja dukej se nuk pranonte kundërshtime.

- Dakord, zotëri! Je bërë personifikim i shqetësimit! Sa të lindë ky fëmijë që të qetësohem edhe unë, edhe të gjithë të tjerët.

- Por bashkë me ju do të qetësohem edhe unë!

I buzëqeshi dhe e ndoqi pa bërë asnjë lloj rezistence. Ndihej fare mirë, por Stefani nuk do ta besonte, çfarëdo që t'i thoshte.

Mihali dhe Eva u larguan vetëm për pak ditë dhe, sado që Eva këmbënguli, nuk mundi ta bindte që të bënin një udhëtim më të largët sesa tri ditë në Rodos, ndonëse i premtoi se do të bënin një udhëtim jashtë shtetit, sapo të ardhurat e tyre do t'ua lejonin, pasi dhe dyqanin, Mihali kishte kaq kohë që e kishte lënë pas dore me përgatitjet e dasmës. Eva për një çast shpresoi se udhëtimin e shumëdëshiruar jashtë shtetit mund ta bënin në fund të gushtit, meqë do të mbyllej dyqani për pak ditë, por Mihali nxori si pretekst Markelën, e cila do të lindte së shpejti. Asgjë dhe askush nuk do ta bënte të largohej prej saj ato ditë dhe për më tepër donte t'i qëndronte pranë Stefanit, i cili çdo ditë që kalonte, shqetësohej edhe më shumë. Ia shpjegoi me durim Evës të gjitha këto, duke bërë sikur nuk e vinte re qëndrimin e saj dhe sytë që i ishin mbushur me lot zhgënjimi.

Ëndrra për të shkuar në Paris apo në Romë u shua për Evën, e cila përpiquej me të gjitha forcat të mos e tregonte zhgënjimin e saj. Të gjitha shoqet e saj shkonin vazhdimisht jashtë shtetit, zakonisht për të blerë veshjet që ishin në modë dhe vetëm ajo nuk kishte dalë kurrë jashtë Greqisë. E, çfarë t'u thoshte? Se për muaj mjalti kishte shkuar në Rodos? Tanja, e cila qe martuar para disa muajsh, i ra kryq e tërthor Europës, Zeta shkoi deri në Havai dhe që të dyja, kur u kthyen, u treguan fotografi magjepsëse, që kishin bërë në ato vende, dhe Evën e mbushën me hidhërim dhe me një xhelozë të padurueshme, që nuk e linte të qetë. Duhet të gjente një justifikim të besueshëm përse nuk bënë edhe ata një udhëtim të tillë, por i dukej qesharake të përdorte si justifikim punën e Mihalit. Kohët e fundit kishte filluar ta shqetësonte tej mase ai dyqan me ato llamba shumëngjyrëshe dhe kornizat me piktura. I dukej shumë poshtë nivelit të

saj. Por kjo mund të ndryshohej lehtë, mjaftonte të gjente mundësinë t'ia thoshte me takt. Kishte kohë për këtë. Përveç kësaj, kishte momente që Markela bëhej e padurueshme! E përse duhet të kishte përparësi ajo kur bëhej fjalë për Mihalit? Normalisht, ajo vetë duhet të ishte përparësia e tij! Ishte e vendosur që pas martesës ta mënjanonte. Nuk ia thoshte këto gjëra Mihalit, nuk guxonte, por Markela ishte dhe shumë... “fshatare”. Nuk dinte as të vishej, edhe as shtëpinë nuk e kishte për të qenë. Të gjitha mobiliat ishin të thjeshta, pa ndonjë shije të veçantë në mobilim. Çfarë mund t'u ofronte shoqëria me ta? Edhe Stefani, një nëpunës i rëndomtë ishte, dhe, shumë-shumë, një ditë mund të bëhej drejtor! Lëre ç'shoqëri kishin gjetur!

Shpeshherë ndihej disi e turpëruar nga mendimet e saj, por shumë shpejt paraprinte egoizmi i saj dhe, atëherë, Markela dhe mbështetja e saj shuheshin nxitimthi ashtu si dashuria e Mihalit e falur me shumë bujari. Shtresa e akullit në zemrën e saj po bëhej e papërshkueshme dhe universi i saj i vogël përbëhej vetëm nga ajo vetë, nga nevojat dhe dëshirat e saj.

Vajza e Stefanit dhe e Markelës lindi më 20 gusht 1991, pak përpara se të shkatërroheshin të tërë prej ankthit. Mihali dhe Eva kishin shkuar rastësisht për vizitë në shtëpinë e tyre, ishin ulur të gjithë bashkë në verandën e freskët dhe po bëheshin gati të hanin makaronat që kishte përgatitur Markela, pavarësisht kundërshtimeve të tyre. Për të ishte çështje nderi që të mos largohej askush nga shtëpia e saj pa i shtruar tavolinën, dhe veçanërisht Mihali. Por, sapo filluan të hanin, Markela u largua për pak dhe kur u kthye, u tha

pa e zgjatur: - Aq sa hëngrët, ju bëftë mirë... Tani duhet të ikim! Më plasën ujërat!

Stefani u hodh përpjetë aq papritur, saqë mori me vete edhe mbulesën e tavolinës, pjatat, gotat dhe makaronat.

Markela pa pllakat e verandës që ishin mbushur me copat e thyera të kompletit të pjatave, përzier me makarona, kërpudha, specat dhe salcë. - Zemër, përsëri e përmbyste dynjanë! - i tha duke qeshur, por menjëherë pas kësaj dhimbja ia shpërfytyroi tiparet.

Mihali e ndihmoi të ulej bashkë me burrin e saj, ndërsa Eva kishte mbetur pak më tej si e ngrirë, duke vëzhguar gjithë skenën, por pa mundur të lëvizte.

- Merrni doktorin në telefon dhe sillni makinën. Mihal, do të ngasësh ti makinën dhe kujdesu të arrijmë sa më shpejt në maternitet! Nëse e nget makinën Stefani, nuk jam edhe aq e sigurt se do t'ia dalim! Eva, merr valixhen që është në dhomën time si dhe një peshqir të madh në dollapin që ndodhet jashtë banjës, jam bërë si mos më keq, mos ta bëj edhe makinën pis!

U bënë copë të gjithë që të zbatonin porositë e saj dhe vetëm pak para se të largoheshin Markela ia dha një të qeshure të fortë, sepse për pak do ta harronin dhe do të iknin vetëm për në maternitet.

- Po unë të vij, apo nuk ju nevojitem? - i thirri burrit të saj në kohën që po mbyllte derën pas tij.

Stefani i kuq flakë nga turpi, u kthye dhe e ndihmoi që të ngrihej, ndërsa Mihali dhe Eva qenë futur tashmë në makinë.

Pak para se të mbylleshin dyert e maternitetit pas saj, Markela i buzëqeshi me ëmbëlsi të shoqit. - Gjithçka do të shkojë mirë, - i tha dhe e puthi. - Mos harro të marrësh

prindërit e tu dhe nënën time në telefon! Sa të vijnë ata, do të kem lindur!

Por gjërat nuk rrodhën pikërisht ashtu. Mjeku që doli disa orë më vonë, nuk po buzëqeshte. Stefani nuk do të kish mundur kurrë t'i afrohej, nëse nuk mbështetej te Mihali, i cili nuk ishte në gjendje më të mirë. Nga pamja e tij kuptuan se situata ishte shumë e vështirë.

- Kemi një problem, - ishin fjalët e para që tha dhe dy burrat u zbehën edhe më shumë. - Markela është e fortë dhe po përpiket, por foshnja nuk po zbret. Përveç kësaj, më shqetëson edhe tensioni që po i rritet vazhdimisht.

- Më shpëtoni gruan, doktor... - belbëzoi Stefani.

- Stefan, - e qortoi mjeku, - ç'janë këto që thua? Do ta shpëtojmë edhe gruan edhe fëmijën tënd! Thjesht dua që të nënshkruash një letër, sepse do t'i bëjmë operacion cezarian dhe dua miratimin tënd!

- Kjo është e gjitha? - guxoi të pyeste Mihali.

- Ti duhet të jesh Mihali! - vërejti mjeku.

- Po... domethënë...

- Zonja e di se përveç burrit të saj, edhe ti mezi po mbahesh në këmbë! Atëherë, mos u shqetësoni, situata është e vështirë, por jo e rrezikshme! Eja, Stefan, të nënshkruash dhe për gjysmë ore do të mbash në krahë fëmijën tënd!

- Dua të mbaj në krahë gruan time, doktor! - e sqaroi Stefani që tashmë e kishte marrë disa veten.

Kur mjeku doli përsëri po buzëqeshte, dhe Stefani u gjend pranë tij menjëherë.

- Gjithçka shkoi mirë! - tha dhe në fytyrat e të gjithëve u pikturua buzëqeshja. - Tashmë ke dy femra të cilat kanë nevojë për dashurinë dhe përkujdesjen tënde! Keni një vajzë shumë të bukur dhe poteremadhe!

- A është mirë Markela? - pyeti Stefani dhe zëri i dridhej nga ankthi.

- Markela u tregua trimëreshë! Por është tepër e rraskapitur... Do ta shihni pas pak, së bashku me foshnjën!

Dyert u mbyllën pas mjekut dhe Stefani u largua nga krahët e së ëmës, e cila qante edhe ajo e mallëngjyer. Kërkoj derën për të dalë me vështrimin që pasqyronte gjithë sa ndiente. Po i merrej fryma, afër tij ishin edhe të tjerë që ende nuk kishin lajme dhe reja e ankthit qëndronte pezull mbi kokat e tyre. Shkoi pothuajse me vrap në drejtim të dyerve prej xhami, të cilat e çonin drejt qetësisë së natës dhe freskisë së saj. Mihali e ndoqi nga pas. E gjeti të ulur në një bordurë duke qarë me zë. Iu afrua dhe i dha një cigare, edhe kësaj here të ndezur.

- Kaq ishte, miku im... Gjithçka shkoi mirë, - i tha me qetësi dhe u ul pranë tij.

- Po, gjithçka shkoi mirë. Nuk kam për ta harruar kurrë këtë natë...

- Asnjëri prej nesh...

Stefani u kthye dhe e vështroi. - Dhe ti pyesje veten se çfarë do të ndodhte, nëse Eva nuk do mundte të bënte fëmijë. Një mijë herë më mirë, Mihal! Nëse do t'i ndodhte gjë Markelës, nuk mendoj se do ta përballoja! Unë vetëm atë dua!

- Çdo grua dëshiron të bëjë një fëmijë...

- Por për ne është ndryshe, Mihal! Për ne gruaja është mbështetja jonë, arsyeja e ekzistencës sonë! E di se çfarë mendoja ndërkohë që po prisnim? Shikoja prindërit e mi, pashë babanë që vështronte plot ankth nënën time dhe ajo i buzëqeshte duke i dhënë kurajë. E, pra, sado fëmijë që të bësh, ajo që të mbetet në fund është shoqja e jetës, sado cinike që mund të tingëllojë kjo, e thënë në këto çaste!

- Më duket e arsyeshme, jo cinike, por nëse gjithë meshkujt do të mendonin në këtë mënyrë, mendoj se njerëzimi do të ishte drejt zhdukjes!

- Nuk e di sesi e shikojnë meshkujt e tjerë, por për një gjë jam i sigurt: çfarëdo që të thotë Markela, për fëmijë tjetër nuk bëhet fjalë! Për këtë punë nevojiten dy persona, ndërsa ajo tashmë në këtë çështje është vetëm! Dhe as që bëhet fjalë të besoj përsëri fjalë të kota për ditë gjoja jo të rrezikshme.

- Meqë ra fjala, kur gratë shtien diçka ndër mend...

- Të shohësh se çfarë ndodh kur shtien burrat diçka ndër mend...

Vajza e Stefanit dhe e Markelës ishte shumë e bukur. Mihali betohej se nuk kishte parë fëmijë më të bukur dhe e shpërfillte Markelën që i thoshte se ai nuk kishte parë kurrë më parë bebe të porsalindur. Madje kur vetë Stefani ia dha ta mbante në krahë, Mihalit iu mbushën sytë me lot nga mallëngjimi.

- Është kaq e vogël..., - pëshpëriti.

- Jo edhe aq! - e kundërshtoi Stefani. - Tre kilogramë dhe nëntëqind gramë! - tha i krekosur. - Mjeku tha se është bebe e madhe!

- Kjo po! Filluam të krenohemi për vajzën! - i tha me qesëndi Markela dhe pastaj u kthye nga Eva. - Do që ta mbash pak? - e pyeti me mirësjellje.

Vajza bëri një hap pas e trembur. - As mos e diskuto! Nuk e di se çfarë thotë Stefani për peshën e saj, por mua më duket shumë shumë e vogël! Më mirë lëre, kur të rritet edhe pak!

Eva që në muajin e parë të martesës filloi të mos e duronte dot rutinën e së përditshmes. Nuk e kishte imagjinuar kështu jetën e saj. Çdo mëngjes vonohej kur dilte nga shtëpia dhe vraponte të respektonte orarin e zyrës ku punonte, kthehej pasdite dhe Mihali nuk ishte aty, ose ishte në dyqan ose kishte shkuar për të reklamuar produktet, kështu që rrinte vetëm në shtëpi. Kur kthehej, shumicën e herëve i lodhur ose i zhgënjyer, Mihali rehatohej para televizorit në dhomën e tyre të ndenjes të mobiluar bukur dhe kjo gjë Evës i ngrinte nervat. Shumë herë përpiqej ta bindte të dilnin, edhe pse që ditë jave, por edhe një dy herë që ia doli, u pendua, sepse zgjimi i mëngjesit ditën tjetër që akoma më i dhimbshëm. Me shoqet e saj takohej rrallë. Ato zgjoheshin vonë, shkonin për pazar dhe për kafe, rendnin nëpër palestra dhe Eva që e vetmja që e shikonte parukerinë si një luks të së shtunës, kur bënte dhe pazaret që duheshin për furnizimin e shtëpisë me ushqime.

Ndaj nuk u mendua më gjatë. Qiraja që merrte nga dyqani që shumë më e lartë sesa paga e saj, prandaj dha dorëheqjen nga puna. Ky veprim e bëri Mihalit të mendonte se gruaja e tij e kishte marrë seriozisht dëshirën e tij për të gjetur një njeri që të merrte përsipër punën në dyqan, në mënyrë që ai të dilte i qetë për të reklamuar mallrat që tregtonte. Natyrisht që nëna e tij që gjithmonë e gatshme, por ai preferonte Evën.

Kur e kuptoi gabimin dhe kur Eva e ironizoi, atëherë plasi sherri i parë i madh.

- Mos më thuaj se ke ndër mend që ta mbaj unë dyqanin tënd! - iu kthye Eva dhe ai për herë të parë u shqetësua aq shumë nga toni i zërit të saj.

- Para së gjithash, tashmë nuk është vetëm imi, është yni! E pastaj, pse dhe dorëheqjen nga puna, nëse nuk do të rrish te dyqani i dhuratave?

- E pra, nuk e paske kuptuar mirë! Dhashë dorëheqjen sepse nuk kam arsye të punoj! Qiraja që marrim nga dyqani, që më dha im atë, është shumë më e lartë se rroga ime, dhe përveç kësaj, asnjë prej shoqeve të mia nuk punon!

- Eva, të gjitha shoqet e tua janë martuar me industrialistë dhe biznesmenë! Ti je martuar me mua!

- Dhe? Deri kur do mjaftohemi me dyqanin tënd të vogël?

- Domethënë, po më thua të ndryshoj profesion! Dhe çfarë preferon? Të bëhem biznesmen apo industrialist?

- Tani pse po tallesh me mua? Është gjë e keqe që dua diçka më të mirë?

- Eva, zbrit me këmbë në tokë që të merremi vesh! Nuk i kam as formalisht dhe as në thelb cilësitë për të bërë ato që ëndërron ti! Dhe as kam trashëguar ndonjë perandori financiare! Një dyqan kam dhe përpiqem të shtoj punën me të vetmen mënyrë që mundem! Prandaj mendova se mund të rrije disa orë në dyqan në mënyrë që unë të dilja për reklamimin e mallit!

- E, ç'do të ndodhë nëse vjen ndonjë prej shoqeve të mia? E imagjinon se sa turp do të më vijë nëse do të më duhet t'i shërbej?

- Shoqe e jotja në dyqanin tim? - e ironizoi Mihali. - E pamundur! Klientët e mi nuk janë aristokratë! Gjithsesi e mora vesh! Do t'i kërkoj nënës sime që të rrijë disa orë në dyqan dhe kështu nuk do të vihesh në pozitë të vështirë. Por, një gjë nuk kuptova, që kur ka filluar të të vijë turp për mua dhe për punën që unë bëj? Ku shkoi ajo vajza që më siguronte se nuk i interesonin paratë, por vetëm unë?

Nuk e la të përgjigjej, por hapi derën dhe u largua për të mos i thënë ndonjë gjë tjetër, ndoshta fjalë më të rënda, fjalë që nuk duhej t'i shqiptonte. U fut në makinë dhe ndezi një

cigare. Nuk kishte ku të shkonte dhe nuk duhej të bënte në asnjë mënyrë gabimin që të shkonte te Markela. Ajo kishte problemet e saj, merrej gjithë kohën me fëmijën, dhe, për më tepër, mjaft i kishte rënë në qafë. Përveç kësaj, nuk dinte çfarë t'i thoshte. Për herë të parë po përballej me këtë anë të karakterit të Evës që nuk i pëlqente aspak dhe donte të besonte se kishte diçka që nuk e kish kuptuar saktë. Natyrisht që i njihte shoqet e saj dhe e dinte se sa e përkëdhelur qe, por nuk e priste një reagim të tillë. Nisi makinën pa ditur se ku po shkonte. Ndaloj kur mbërriti para shtëpisë së mikes së tij. Vështroi i habitur rreth e rrotull dhe e kuptoi se ishte i vetmi vend ku dëshironte të ndodhej. Madje, edhe nga jashtë, atmosfera e ëmbël e asaj familjeje e qetësonte dhe e çlodhte. Jo, nuk do të trokiste në atë derë. Vështroi përmes gjethnajës së dendur të pemëve dritaret e ndriçuara. Në atë kohë Stefani duhej të ishte në shtëpi, do të ishte duke mbajtur në krahë të bijën dhe duke i buzëqeshur ëmbël së shoqes. Përfundimisht i donte shumë ata. Ishin si një familje e dytë për të, por nuk kishte të drejtë t'i shqetësonte.

E nisi përsëri makinën dhe kuptoi se po shkonte në drejtim të malit. Madhështia e tij e errët e tërhiqte. Parkoi në fund të rrugës, aty ku fillonte pylli dhe ndezi një cigare. Qielli i tetorit ishte mbushur me re, pikërisht ashtu si edhe shpirti i tij. Nuk e priste një reagim të tillë prej Evës, ironia e saj e lëndonte thellë. Ai e dashuronte, përpiquej të bënte më të mirën, t'i ofronte të gjitha të mirat që kishte pasur në shtëpinë e saj, madje edhe më shumë, por refuzimi i saj për ta ndihmuar e lëndoi. Më pas, hëna i pëshpëriti se duhet të tregonte mirëkuptim. Se ndoshta ky qe reagimi i parë dhe shumë shpejt do të dëgjonte zërin e arsyes. Një yll i tha në vazhdim se gruaja e tij e dashuronte shumë dhe nuk duhej

të zemërohej me të. Eva ishte ndryshe dhe ai e dinte këtë kur u martua me të.

Doli nga makina dhe vështroi përreth. Gjithçka ishte e shkretë, lagështia e mbrëmjes që depërtoi këmishën e tij e solli papritur në vete. Iu duk sikur dëgjoi Markelën t'i thoshte se përsëri po i ekzagjeronte gjërat dhe se ishte tepër i ndjeshëm. Në një martesë duhej më shumë bashkëbisedim, ky ishte sekreti i suksesit të saj.

Eva, nga ana tjetër, kur u largua Mihali, e dinte me saktësi se ku të shkonte. Nëna e saj po e priste për të mësuar se çfarë kishte ndodhur, sepse e dëgjoi vajzën shumë të mërzhitur kur folën në telefon. Bëri durim derisa ajo t'ia tregonte të tëra ato që kishte për t'i thënë para se t'i përgjigjej.

- E vërteta është, - e mori fjalën gruaja më e madhe në moshë, - se puna që bën Mihali nuk është ndonjë punë për të cilën duhet të krenohesh. Më duket e pamenduar mirë nga ana e tij të të kërkojë të kujdesesh për dyqanin. Nga ana tjetër, ndoshta ti ia del më mirë duke bërë disa ndryshime, të cilat vjehrra jote nuk është e aftë t'i bëjë. Mundet që dalëngadalë të ndryshosh llojet e mallrave, të fusësh mallra më cilësore dhe më të shtrenjta... ta kthesh në një lloj galerie.

- E ku t'i bëj të gjitha këto, o mama? Në atë vrimë që ka Mihali dhe që krenohet me të madje? Në një lagje ku banojnë njerëz që nuk ia kanë haberin se ç'do të thotë objekt me vlerë ose art?

- Atëherë binde që ta mbyllë dhe të hapë diçka tjetër më prestigjioze në një lagje për së mbari!

- Këtë nuk do as ta dëgjojë! Ka klientelën e vet, fiton ato pak pará që fiton dhe është i lumtur!

- Po, por nëse do të qëndroje ti në dyqan, ndoshta ia dilte më mirë me shitjen me shumicë, importante edhe disa

mallra dhe ndryshonte tërësisht situata! Le që do të fitojë edhe më shumë pará!

- Kjo e ka një bazë... ndoshta... - Eva ngriti sytë dhe vuri re babanë e saj që qëndronte në këmbë duke i parë. - Po tani, çfarë ndodhi përsëri? - pyeti me nxitim ajo.

- A e kuptoni se çfarë po thoni kaq kohë nënë e bijë?

- Ku qëndron e keqja këtu? Dua thjesht që të përmirësoj jetën tonë! - iu përgjigj Eva duke i theksuar fjalët që tha.

- Nëse do të doje vetëm këtë, do të thosha të lumtë! Por ajo që kërkon ti është që ta bësh burrin tënd njësoj me burrat e shoqeve të tua! Nëse doje një të tillë, të martoheshe me ndonjë nga ata të pasurit me të cilët shoqërohesh! Ah, po, harrova! Ata duan vajza të pasura, si puna e Stavros!

- Këtë nuk duhet ta kishe thënë! - u hodh përpjetë Eva e kuqe flakë nga zemërimi.

- E pranoj se ishte një goditje e ulët, por ndoshta vetëm kështu do të vish në vetë! Të kërkoj burri yt që ta ndihmoje, siç e ke për detyrë domethënë, dhe ty e vetmja gjë që të intereson është se çfarë do të thotë lukunia me të cilët shoqërohesh! Dhe ta pata thënë! Largohu nga ajo shoqëri, nuk do të dalë për mirë! Mihali është një djalë shumë i zoti dhe do t'ia dalë mbanë në jetë, mjafton që të ketë përkrah një grua të denjë dhe jo një hundëpërpjetë, e cila nuk ka madje as prejardhjen e duhur për këtë!

- Çfarë do të thuash?

- Nuk je vajzë industrialisti! Unë kam qenë murator! Më ndihmoi fati dhe u bëra i pasur, që t'ju ofroja një jetë më të mirë, ndërsa ju u bëtë thjesht dy nga ato pasaniket e reja!

- Po tani, pse po flet në këtë mënyrë? - e kundërshtoi e shoqja. - Gjë e keqe është që vajza dëshiron që edhe burri i saj të bëhet i pasur?

- Atëherë, le ta ndihmojë! Të përveshë njëherë mëngët dhe të shtrohet në punë! Vajza jonë mbaroi studimet, sepse të tilla ishin kushtet dhe punonte për qejf! Dhe sapo i dhashë dyqanin...

- Nuk ma dhe dyqanin, - e ndërpreu Eva. - Më lejove të merrja vetëm qiranë e dyqanit!

- Kjo është çështja? Rëndësi ka që ti dhe dorëheqjen nga puna, sepse nuk duroje dot zgjimin e mëngjesit, në vend që të vazhdoje punën dhe të ndihmoje për të vënë ndonjë kacidhe mënjanë! - Burri heshti i zhgënjyer. - E pse t'i them të gjitha këto? Mos vallë do t'i kuptosh apo do të ndryshosh? Përderisa nuk arriti të të ndryshonte dashuria e një njeriu të mirë dhe të ndershëm, unë do ta bëj këtë mrekulli? Por unë jam yt atë, dhe nga sa kuptoj, i vetmi zë i arsyeshëm që ke për të dëgjuar ndonjëherë!

Fjalët e babait të saj mundën të linin vetëm një vragë shumë të lehtë brenda saj. Aq sa duhej për t'i kërkuar edhe një herë të falur të shoqit, të cilit i dolën për mirë orët që kaloi pranë malit Imitos si dhe pëshpëritjet e hënës. Përfundimisht qe shqetësuar më kot. Po atë mbrëmje, Eva e tij e priste që të kthehej për ta shtrënguar e penduar në krahët e saj. Një shishe verë, drita e ëmbël e qirinjve dhe gatishmëria e saj për të rënë në krahët e tij dhe për ta pranuar ashtu siç qe, ishin melhem për plagët e tij. Deri në mëngjes nuk mbante mend asgjë. Aroma e saj në buzët dhe trupin e tij kish mbuluar çdo kujtim të hidhur.

Pas pak kohësh krenohej për arritjet e gruas së tij. Që ditën e parë, Eva i radhiti ndryshe produktet, stolisi një vitrinë shumë elegante për Krishtlindje dhe filloi t'i bënte ajo porositë, element ky që ndryshoi pamjen e dyqanit dhe e bëri më tërheqës. Ndryshimi u reflektua edhe te shitjet,

të cilat u shtuan. Por, sigurisht, gjithnjë ishte e shqetësuar se mos kalonte ndonjëra prej shoqeve të saj rastësisht dhe e shihte, por shpejt e pranoi faktin se puna filloi t'i pëlqente shumë më tepër se punët e shtëpisë, sepse kur duhej të merrej me shtëpinë dhe veçanërisht me gatimin, aty dorëzohej. Fatmirësisht nëna e saj i plotësonte denjësisht boshllëqet e së bijës, dhe uronte fatin që nuk kishte edhe ndonjë vajzë tjetër si kjo, sepse përndryshe do t'i duhej ta kthente kuzhinën në restorant që bën edhe shpërndarjen e ushqimit nëpër shtëpi! Çantat me tenxhere dhe tasa shkonin e vinin përditë, përndryshe Mihali do të vdiste nga uria. Vetë Eva, që gjatë gjithë kohë ishte e stresuar se mos shtonte në peshë, hante shumë pak dhe vetëm kur ishte e domosdoshme, dhe prandaj nuk i shkonte kurrë ndër mend se çfarë do të gatunte. Ato pak herë që kjo temë ishte përmendur në shtëpinë e Markelës, e kishte ironizuar.

- Mjaft, o Markela! - i thoshte. - E ke mendjen gjithmonë dhe vetëm te ushqimi!

- E si të mos e kem? Të vijë burri në shtëpi dhe të mos gjejë diçka për të ngrënë? - habitej ajo. - Gjyshja ime thoshte se gjëja e parë për të cilën duhet të kujdeset një amvisë është gatimi!

- Po, por këto i thoshin para pesëdhjetë vjetësh! Ke mbaruar dhe universitetin pale!

- Pse ato që kanë mbaruar universitetin nuk gatujnë dhe nuk hanë? Domethënë ti çfarë bën çdo ditë? Nuk gatuan?

- Sigurisht që jo!

- Po çfarë hani? - u habit Markela.

- Nëse na dërgon nëna ime gjellë, që zakonisht e bën, mirë, përndryshe ka edhe ushqime të gatshme! Le që unë punoj tani!

- Ky nuk është argument! Pse të gjitha gratë që punojnë çfarë bëjnë?

- Markela, nuk e di se cili restorant apo cila nënë i shpëton, por unë nuk jam për në kuzhinë! E kam tmerrësisht bezdi gjithë këtë procedurë!

Markela nuk e vazhdoi bisedën, se e kuptoi që ishte një çështje e kotë, për më tepër kishte frikë nga ato që mund të thoshte. Pra, nuk ishte absurd fakti që sa herë vinte Mihali në shtëpinë e saj u përvishej suxhukëve dhe të mbushurave që ajo gatuate. E vërteta që se vizitat e tij ishin kufizuar shumë kohët e fundit, por i jepte të drejtë. Nga njëra anë ai kishte punën, për të cilën përpiqej shumë, nga ana tjetër ajo me fëmijën dhe kërkesat e tij, të cilat Mihali i respektonte dhe i mbante parasysh, nuk i linin hapësirë për diskutime shumëorëshe si në të shkuarën. Por kishte momente që ato i mungonin shumë...

Si rrallëherë, Eva kishte ftuar në shtëpinë e tyre Markelën dhe Stefanin. Vjehrra e saj pranoi me gëzim që ta mbante fëmijën, gjë për të cilën Stefani kish këmbëngulur shumë. Zëri i arsyes e kishte detyruar Markelën të pranonte. Kishin muaj pa dalë, që atëherë kur kishte lindur, por edhe ta linte foshnjën e saj, i dukej diçka e papranueshme. Por nënë e bir e detyruan dhe ajo iu nënshtrua fatit, por e detyroi të vjehrrën t'i premtojte se do t'i telefononte nëse i nevojitej diçka apo nëse vogëlushja do të kishte ndonjë shqetësim.

Mbërritën në kohë, por çiftin nuk e gjetën dhe shumë në qejf.

- Ka ndodhur ndonjë gjë? - pyeti Markela pasi kish kaluar gjysmë ore dhe mezi nxirrnin fjalët. - Nëse nuk jeni në humor të mirë, është më mirë që ne të ikim...

Mihali i hodhi një vështrim lutës. - Të lutem, Markela, mos ikni... Nuk e di nëse Eva dëshiron t'ju thotë se çfarë ka ndodhur.

- Nuk e kam problem! - u përgjigj Eva gati për sherr. - Dhe meqenëse doni ta dini... jam shtatzënë!

Markelës për pak çaste iu duk sikur nuk dëgjoi mirë, por kur u kthye nga Mihali dhe ai ia konfirmoi me një të lëvizur të kokës, u hodh përpjetë nga gëzimi dhe e përqafoi duke qarë e mallëngjyer. - Mihal! Ç'gëzim i madh! Po si ndodhi... dua të them...

- As ne nuk e dimë, - iu përgjigj Mihali dhe pamja e tij e bëri Markelën të shkëmbente një vështrim plot habi me burrin e saj.

- Po pse jeni në këtë gjendje? - pyeti më në fund. - Ju bëni sikur ju ka gjetur ndonjë e keqe e madhe!

- Nuk janë kaq të thjeshta gjërat! - zëri i Evës që i rreptë dhe i prerë.

Atmosfera u bë edhe më e akullt. Markela e lëshoi Mihalin dhe u ul përsëri në vendin e saj. Dukej qartë se e kishte humbur toruan. - Çfarë... çfarë po thoni ju të dy? - ia bëri vajza. - Le të mos fshihemi pas gishtit! E kuptoni vetë se çdo të thotë kjo, ashtu siç e kuptojmë edhe ne!

Markela po nervozohej, por edhe Stefani nuk mund ta qetësonte pasi edhe ai vetë po çuditej me reagimin e tyre. Veçanërisht me reagimin e mikut të tyre, i cili gjithmonë kishte dashur të kishte një fëmijë.

- Po ja... - filloi të justifikohet Mihali, - nuk e dinim se Eva mund të mbetej kaq lehtë shtatzënë.

- Edhe?

- E po... nuk merrnim masa mbrojtëse... Na erdhi e papritur...

- Mirë, këtë e kuptoj! Por kështu siç po ju shoh duket sikur... sikur nuk e doni këtë fëmijë!

- Markela, nuk po kupton asgjë? - mori fjalën Eva, me fytyrën të skuqur flakë - Përderisa mund të bënim fëmijë, pse duhej që ky fëmijë të vinte tani? Puna sapo ka filluar të shtrohet, dhe unë kam marrë përsipër të administroj dyqanin...

Markela i vështronte e habitur dhe i dukej sikur nuk i njihte. Ishte e sigurt se dikush po bënte një shaka pa kripë me të. Stefani i shtrëngoi dorën, por ndërkaq edhe ai qe gati të shpërthente nisur nga qëndrimi absurd i Evës. Por ajo që e tërbonte, ishte reagimi i vetë Mihalit, i cili nuk e bënte gruan e tij të arsyetonte, ose në fund të fundit nuk përpiquej t'i vinte fre absurditetit të saj. Ndjeu frymëmarrjen e thellë të Markelës dhe e dinte se kjo gjë nënkuptonte ripërtëritje forcash. Por nënkuptonte gjithashtu se stuhia do të shpërthente së shpejti dhe do të qe tepër e fuqishme.

- E mirë pra, ju erdhi e papritur... pohoi duke ulur zërin.

- Sido që të ketë ardhur... erdhi tashmë! Kjo ka rëndësi! Je shtatzënë dhe kjo gjendje nuk mund të ndryshojë!

- Si nuk mund të ndryshojë? - iu kthye me zë të lartë Eva dhe askujt nuk i shpëtoi vështrimi që i hodhi Mihalit.

- Mund të ma shpjegosh këtë? - zëri i Markelës qe tmerresisht i qetë.

- Së bashku me Mihalin menduam të mos e mbajmë këtë fëmijë!

- Heshtja që pasoi ishte tejet e tensionuar. Markela u kthye nga Mihali, por ai i mbante sytë përdhe. U ngrit dhe iu afrua. Ia ngriti kokën dhe e detyroi që ta vështronte.

- Po ti pse nuk flet? - e pyeti dhe dukej ende e qetë.

- E kuptoj se çfarë po mendon, por përpiku ta shohësh çështjen edhe nga këndvështrimi i Evës... Është lodhur për t'i vënë punët në vijë në dyqan, unë jam vazhdimisht i ikur...

Nuk mundi ta mbaronte fjalinë. Markela, për herë të parë në jetën e saj, e pështyu në fytyrë me sa fuqi kishte dhe u largua me vrap. Stefani e ndoqi pas dhe nuk dinte nëse duhej të qeshte me reagimin e saj fëmijëror, apo duhej të trembej që për herë të parë miqësia e tyre kishte arritur deri në atë pikë. E arriti të hyrja e pallatit dhe e rrëmbeu nga krahui për të penguar vrapimin e saj të shfrenuar. Markela u kthye nga ai gjithë nerva.

- Ngadalë, ngadalë, vogëlushe! Jam unë, burri yt! Dhe unë nuk kam faj! - u mbrojt i tmerruar nga pamja e saj.

Kraharori i hidhej fuqishëm dhe dridhej e tëra nga zemërimi. E njihte mirë tashmë. Ishte një grua e cila, kur zemërohej, nuk e kontrollonte veten, madje as të fliste nuk mundte. E kapi për dore dhe dolën në rrugë për të ecur. Dyqanet tashmë ishin mbyllur, por gjithsesi asnjëri prej tyre nuk qe në gjendje për të kundruar vitrinat. Ajo ecte me hapa të mëdhenj, ndërsa Stefani përpiquej shumë për ta arritur dhe pyeste veten se kur do të ndalonin. Ndërkohë që besonte se drejtimi që kishte marrë e shoqja do t'i çonte drejt... sheshit “Sintagma”, Markela u ndal duke gulçuar. Ndodheshin përpara një lulishteje. Stefani e tërhoqi drejt saj dhe e uli pothuajse me zor në një stol që u doli përpara që të normalizonin frymëmarrjen. Frymëmarrja e saj e shpejtë e

mbarste atmosferën me re të vogla avulli. Bënte ftohtë, por që të dy ishin qull në djersë nga ecja e shpejtë.

- Po tani që theve rekordin në ecje sportive, a u qetësove ndopak? - e pyeti me qetësi Stefani.

- A e kupton se çfarë ndodhi? A e kupton se çfarë guxuan të mendonin? Po pse po përdor numrin shumë? Ajo! Gjithnjë ajo! Ajo nuk është njeri! Deri dje e dinim, siç e dinin dhe ata, se nuk mund të bënin fëmijë, dhe tani që Perëndisë i erdhi keq për ta, mendoj... guxoi të mendonte... ta abortonte! Ndërsa ai humbalaqi tjetër, në vend që t'i japë nja dy pëllëmba e ta sjellë në vete... rri dhe e shikon me ëndje!

- Mendoja se ishe kundër dhunës në familje!

- Të duket momenti i përshtatshëm për të bërë shaka?

- Jo, e dashur... por është diçka që nuk është në dorën tënde!

- Po guxuan ta bëjnë, nuk dua ta shoh më me sy!

- Markela, po tregohesh e paarsyeshme! Mihali është dhe do të jetë përgjithmonë miku yt, dhe miqtë i pranojmë ashtu siç janë. Madje mbështesim edhe zgjedhjet e tyre, edhe nëse e dimë që janë të gabuara!

- Kam mbështetur një sërë zgjedhjesh të tij të gabuara, por këtu s'po flasim për gjë tjetër, veçse për një krim! Dhe nëse pranon ta bëjë, nuk është më Mihali që kam njohur! Përderisa ajo ia doli ta bënte si vetja, le të qëndrojë me të, të paktën të mos e shoh e të më prishet gjaku! Dhe më e keqja është se unë e di shumë mirë se sa e do ai këtë fëmijë! Vjen në shtëpinë tonë dhe luan orë të tëra me vajzën! Ai që tymos vazhdimisht, kur është në shtëpinë tonë, as nuk i shkon ndër mend! Me sherr e shamatë ia marr vajzën nga duart që të mos e mësojë keq! Dhe tani rri e më justifikon Evën, e cila

do të abortojë. Kërkonin një mrekulli që të bëheshin prindër dhe, tani që e kanë, duan ta flakin! Nuk mund ta duroj këtë!

- Këtë e kuptova, madje e kuptoi edhe ai nga mënyra se si e pështyve!

Papritur Stefani, pa mundur ta përmbajë veten, iu kujtua ajo skenë dhe filloi të qeshte. Fillimisht mbyturazi, por më pas e qeshura jehoi qartë dhe fuqishëm në lulishten e shkretuar. Markela e vështroi me egërsi, por më pas ia plasi edhe ajo së qeshurës. U ndal kur e ndjeu se po i dilyn lot nga sytë.

Stefani ia hodhi dorën rreth qafës. - E di se si ndihesh, vogëlushe, dhe nëse të bën të ndihesh më mirë, po të them se kam një parandjenjë se në fund do t'i thërrasin arsyes dhe do ta mbajnë fëmijën.

- Tani që kemi fëmijën tonë, e shoh dhe mendoj për atë që humbëm...

- Mos bëj kështu tani... Kemi thënë që nuk do ta hapim më këtë temë.

- Po... dhe të kërkoj ndjesë, por kur e dëgjova të më thoshte se do ta abortonte... sesi u ndjeva. Nuk e di sesi u përmbajta dhe nuk i dhashë një shuplakë, në vend të asaj që duhej t'ia jepte Mihali! Nuk po them, ka raste kur një abort mund të imponohet nga rrethanat, por që një çift i ri...

Fraza i mbeti në buzë nga një vetëtimë, e cila e çau qiellin më dysh, ndërsa disa pika të mëdha shiu u ranë mbi fytyrë. U ngritën dhe filluan të vraponin që të fshiheshin poshtë ndonjë strehe, por aty ku ndodheshin të gjitha ndërtesat qenë shumë larg. Derisa arritën poshtë shtëpisë së Mihalit, ku kishin parkuar makinën, ishin lagur, ishin bërë qull.

U çuditën kur panë Mihalin, që po rrinte në mes të shiut, mbështetur pas makinës së tyre, edhe ai i lagur deri në palcë. Iu afruan të habitur.

- Mihal! - thirri i pari Stefani. - Ç'po bën, mor djalë, në mes të shiut?

- Dola të laj pështymën e gruas tënde! - iu përgjigj ai gjithë hundë e buzë.

- Shiko të lash mëkatet e tua! - ia ktheu me të njëjtin ton Markela. - Dhe tani largohu se do të ikim, sepse ne nuk kemi asnjë arsye për të ndenjtur në mes të shiut!

- Mund të më thuash pse më pështyve? - e pyeti.

- Që mos të të qëllloja me pëllëmbë! Mos vallë do ta preferoje më shumë këtë?

- Markela, nuk varet vetëm prej meje çështja e fëmijës!

- Atëherë, të ngjitem lart të pështyj edhe gruan tënde? Mendon se mund të vijë në vete? E kupton se çfarë po guxoni të mendoni? Mjeku atëherë jua tha hapur dhe ti nuk dije ç'të bëje: të vazhdoje me të apo të ndaheshe! Dhe tani që ky fëmijë ju erdhi sikur të ketë ndodhur një mrekulli, një mrekulli e vërtetë... Ki kujdes, Mihal... Ndonjëherë ndëshkimi për arrogancën ndaj Perëndisë është shumë i rëndë... E mban mend hubris²-in që mësonim kur ishim në shkollë?

- Nuk kam thënë ndonjëherë se jam dakord, thjesht po shkoj pas ujërave të Evës...

- Unë do të të këshilloja ta flakësh në ato ujëra, që të shpëtojme! Dhe tani largohu nga makina që të ikim! Do të marrim ndonjë bronkopneumoni!

- Markela, nuk të kam parë herë tjetër në këtë gjendje...

² Hubris (ὕβρις) - një nga elementet kryesore të botëkuptimit të grekëve të lashtë, kur dikush tregonte me sjelljen e tij krenari dhe arrogancë ndaj perëndive duke shkaktuar zemërimin dhe hakmarrjen e tyre (shën. i përkth.).